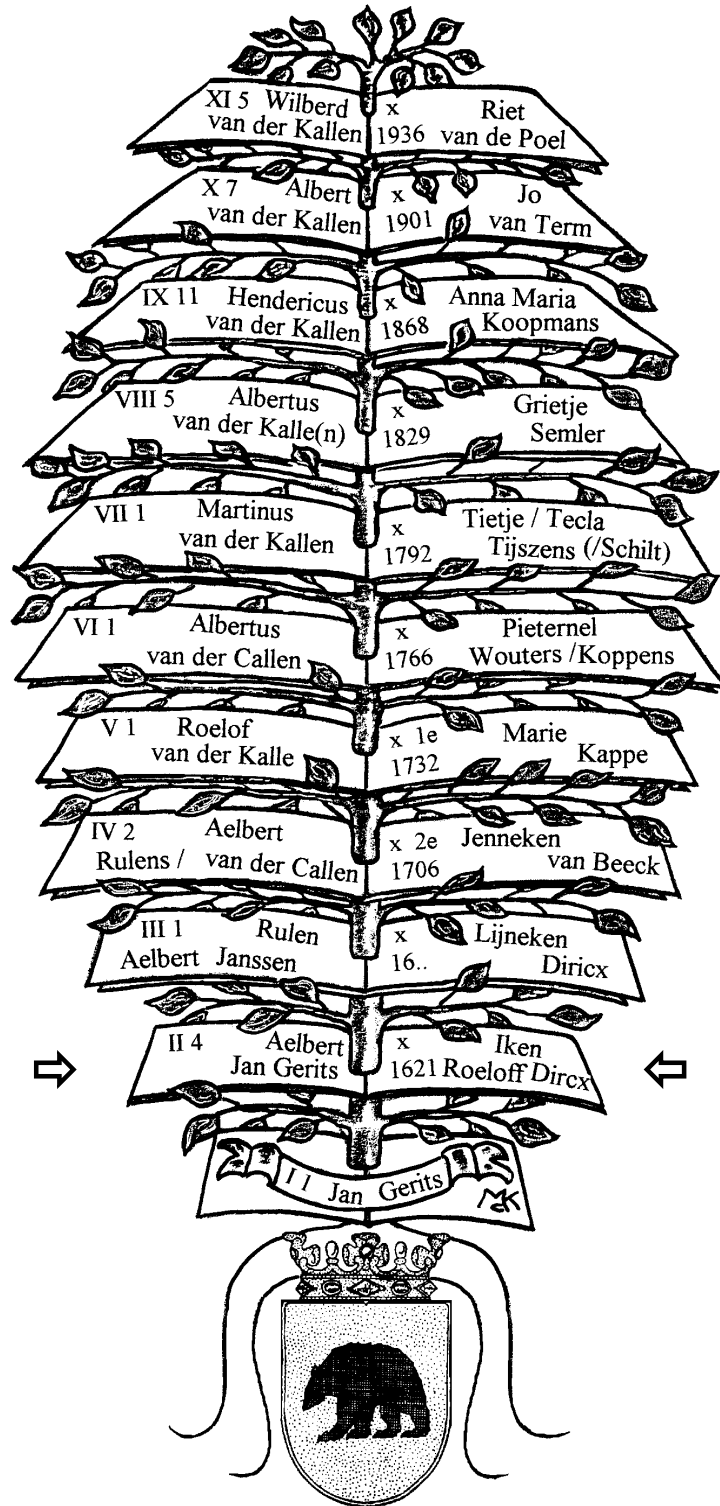

deel 2 : AELBERT (II 4)

Berlicum

Inhoudsopgave bij deel 2 : Aelbert (II 4)

Overzicht 2e deel	g
De basisgegevens van:	r
Het tweede deel van de hoofdtak	o
De Schijndelse tak	e
	n

Het verhalende deel:

Aelbert (II 4) en zijn gezin:

II 4 Aelbert Jan Geritsz

De oudste ondertrouw- en trouwakte van onze familie	☐ O-	1
De doopakten van Aelberts kinderen	☐ D-	
De doopakte van Rulen (III 1)		1
De doopakten van Johanna (III 6) en Aleijdis (III 7)		2
De familie van onze stammoeder	☐ F-	
Onze stammoeder Iken Roeloff Dirxen		1
Ikens broers en zussen		1
Ikens familie van moederskant		2
Ikens erfenis		2
Hun leefomstandigheden	☐ L-	
In de voetsporen van hun ouders ?		1
Aelberts beroepen		2
Honger en ellende		4
De verkoop van Ikens erfenis		4
Onvoorstelbare armoede		6
De vrede van Münster		6

Kinderen van Aelbert (II 4):

III De kinderen van Aelbert en Iken, de derde generatie	☐ ☐	
Een overzicht van Aelberts kinderen		1
Rulen, Jenneke en Aelken		1
Jan		1
Hendrick, Arjen en Gerritje		2

III 3	Hendrick Aelbert Janssen	
	Hendrick (III 3) en zijn gezin	□□
	Een snel gesloten huwelijk?	1
	Hendricks vrouw, Marijke Dries Adriaens	1
	De verhuizing naar Schijndel	2
	De erfdeling	3
□□□	Kleinkinderen van Aelbert (II 4):	
IV	Kleinkinderen van Aelbert en Iken, de vierde generatie	□□□
	De “van der Kallen” kleinkinderen	1
	De eerste tweeling	1
	De eerste “bastaert”	1
	De “van der Kallen” nakomelingen	1
	De oudste zijtak	1
	Een overzicht van de vierde generatie	2
IV 4	Herman Hendrick Aelberts, stamvader van DE SCHIJNDELSE TAK	
	Herman, stamvader van de Schijndelse tak	□□□ H-
	Herman, stamvader van een boerentak	1
	Een overzicht van de oudste generaties van de Schijndelse tak	2
	Het Schijndelse familiebedrijf	□□□ S-
	De opvolging bij het Schijndelse familiebedrijf	1
	De omvang van de Schijndelse “van der Kallen” boerderij vóór 1800	2
	Het belang van Maria’s nalatenschap	3
	Maria’s nalatenschap	3
	Waarde, ligging en omvang van het Schijndelse familiebedrijf in 1802	5
	Peter (7e generatie)	7
	Meghels erfenis	7
	Antonets erfenis	7
	Het bidprentje van Antonet	8
	Wouter, Hendrick en Adriaan (8e generatie)	8
	Omvang en ligging van het Schijndelse familiebedrijf in 1853	9
	Wouters vrouw en kinderen	9
	Het trieste einde van het Schijndelse familiebedrijf	10
	Het familiebedrijf in Sint-Oedenrode	□□□ F-
	Een tweede familiebedrijf	1
	De herkomst van de boerderij	1
	De omvang van Adriaans boerderij in Sint-Oedenrode in 1870	1
	De boerderij uit 1885	2
	De potstal	2
	De opvolging en continuïteit	3
	Een uniek bidprentje	4
	De derde en vierde boer op de familieboerderij in Sint-Oedenrode	4

	□□□ F-	
De 10e en 11e generatie van de Schijndelse tak		6
De laatste boer op het familiebedrijf uit 1844		7
De reünie bij het 150-jarig bestaan van het eerste familiebedrijf in Sint-Oedenrode		7

IV 7 Aelbert Hendrick Aelberts

Aelbert (IV 7) en zijn nakomelingen	□□□	
De eerste ongehuwde vader		1
Een “bastaert”		1
“Verhagen”, een merkwaardige speling van het lot?		2
Aelberts dochter Maria, de eerste “van der Kallen”, die de Meierij verlaat		2

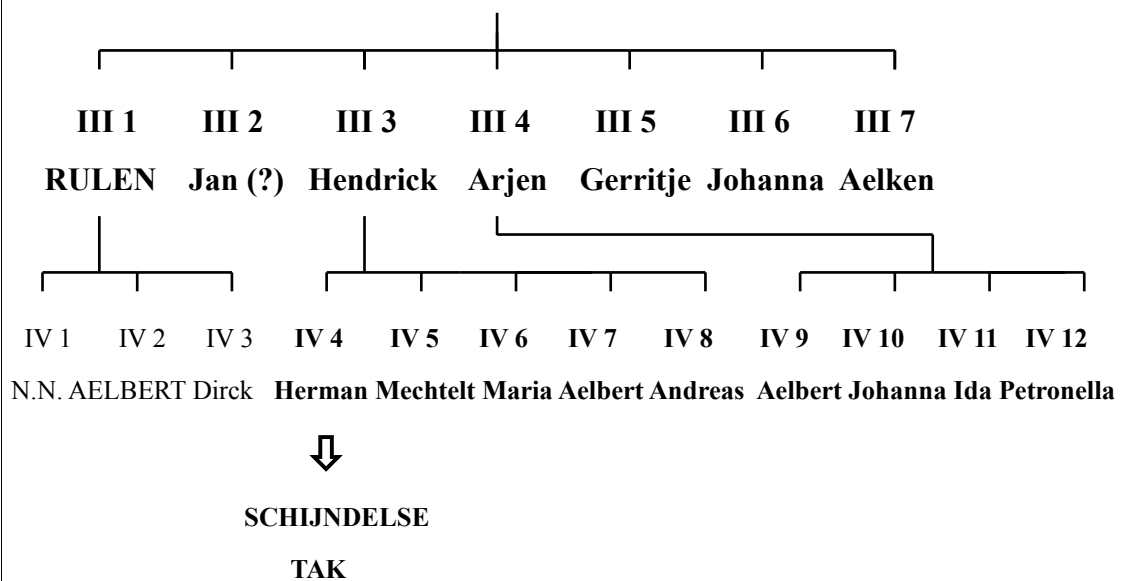
Register bij het verhalende deel

OVERZICHT 2e Deel

II 4

AELBERT

(ca. 1598 - 1649)

HET TWEEDE DEEL VAN DE HOOFDTAK

De basisgegevens

II 4 Albertus (Aelbert) Jan Gerits (Ke(e)rl) / Janssen / Kerlen / Callen

zoon van Jo(h)annes (Jan) G(h)erits(z) K(e)erl(l)en / (alias) Ke(e)rl(e) (I 1), geboren wsch. in Berlicum ca. 1598, overleden in Berlicum 20-5-1649, trouwt (R.K.) in Berlicum 9-1-1621

Ida (Iken) Roeloff Dircx(en), wsch. geboren in Berlicum en wsch. ca. 1599, overleden wsch. in Berlicum na 4-11-1662, dochter van *Roeloff Dircx(en)* (boer) en *Ariken Jan Henricx van Schijndel*.

Uit dit huwelijk, wsch. allen geboren in Berlicum:

1. **Roeloff (Rulen) Aelbert Janssen**, geboren in Berlicum en gedoopt in de St Jan te 's-Hertogenbosch 10-4-1622, zie III 1
2. **Jo(h)annes (Jan) Aelbert Janssen (?) (III 2)**, (genoemd naar Aelberts vader)
3. **Henricus (Hendrick) Aelbert Janssen / Aelberts**, zie III 3
4. **Adrianus (Arjen / Arien) Aelber(t)s**, zie III 4
5. **Gerarda (Gerritje) Aelberts (III 5)**, geboren in Berlicum, trouwt in Berlicum 4-11-1662 *Adrianus (Arien) Thijsse* uit Nistelrode

Uit dit huwelijk, gedoopt in Berlicum:

1. *Mathias (Thijs) Adriaens*, gedoopt 3-9-1664
2. *Albert (Aelbert) Adriaens*, gedoopt 26-11-1666
6. **Johanna (wsch. Jenneke) Aelbert Janssen Keerl (III 6)**, gedoopt in Berlicum 23-2-1631, overleden na 22-3-1665
7. **Aleijdis (Aelken / Aeltje) Aelbert Janssen / Aelberts (III 7)**, gedoopt in Berlicum 16-9-1633, overleden na 11-12-1682.

III 1 Roeloff (Rulen) Aelbert Janssen

geboren in Berlicum, gedoopt in de St Jan te 's-Hertogenbosch 10-4-1622, overleden na 6-3-1675, trouwt vóór 1658

Catharina (Lijneken) Diricx.

Uit dit huwelijk (zie deel 3) :

1. **N.N. Reulen Aelberts (IV 1)** opm.: N.N. (nomen nescio) = naam onbekend
2. **Albertus (Aelbert) Ru(e)lens / van der Callen / van der Kallen (IV 2)**, geboren in Berlicum, gedoopt in Den Dungen 6-12-1659
3. **Theodorus (Dirck / Derck / Drieckt) Ru(e)lens / van der Callen (IV 3)**, gedoopt in Berlicum 14-4-1664.

III 3 Henricus (Hendrick) Aelbert Janssen / Aelberts

wsch. geboren in Berlicum, boer,
begraven in Schijndel 19-5-1682, trouwt in Berlicum 11-7-1649
Maria (Marijke) Dries Ariens, weduwe (met minstens één kind),
wsch. geboren in Berlicum, boerin, begraven in Schijndel 12-3-1693.

Maria (Marijke) Dries Ariens trouwde 1e keer in Berlicum 26-2-1645
Hermannus (Herman) Meijssse(n), gedoopt in Berlicum 20-3-1616,
zoon van **Remigius (Amis / Meijs) Hermans** en
Cornelia (Neelken) Janssen.

Uit haar eerste huwelijk:

Stiefzoon van Hendrick:

1. **Remigius (Amijs / Meijs) Hermans (van Boeckel)**,
gedoopt in Berlicum 16-5-1645,
begraven in Schijndel 24-6-1684 (als *Mijs Hendrick Aelberts* !),
trouwt in Schijndel 18-9-1678
Elisabeth (Lijsken) Jan Huijgen van Berckel.
(Uit dit huwelijk minstens 2 kinderen.)

Uit het huwelijk van Hendrick en Marijke:

1. **Hermannus (Herman) Hendrick Aelberts (van der Kallen)**,
wsch. geboren in Berlicum en wsch. in 1649, 1650 of 1651,
zie **IV 4** (zie **DE SCHIJNDELSE TAK**)
2. **Mechteldis (Mechtelt / Mechel) Hendrick Aelberts (IV 5)**,
gedoopt in Berlicum 14-11-1652, boerin, begraven in Schijndel 7-9-1730,
trouwt in Schijndel 18-5-1681
Petrus (Peeter) Jan Sijmens / Sijmons / Simons, boer
Uit dit huwelijk, gedoopt in Schijndel:
 1. **Margareta Peeters**, gedoopt 16-3-1682,
begraven in Schijndel vóór 17-1-1686 (zie 4)
 2. **Catharina Peeters**, tweeling met 3, gedoopt 26-4-1684,
trouwt **Joannes (Jan) Claes Smulders**
 3. **Henricus (Hendrick) Peeters**, tweeling met 2, gedoopt 26-4-1684,
begraven in Schijndel 30-4-1684
 4. **Joannes (Jan) Peeters**, gedoopt 28-11-1685,
begraven in Schijndel wsch. 16-1-1686 (/ vóór 17-1-1686)
(Uit het "Doodt Register van Schijndel": "16-1-1686 N.N.
kindt van Peter jan Sijmons ende sijn huijsvrou hebben noch 1
kindt".)
 5. **Henrica (Hendricksken) Peeters**, gedoopt 18-11-1687
 6. **Joanna (Jenneken) Peeters**, gedoopt 18-4-1690
 7. **Joannes (Jan) Peeters**, gedoopt 12-6-1692, overleden na 23-7-1734.
(23-7-1734 wordt nl. in Schijndel Jans dochtertje Mechel begraven.)

3. **Maria (Maria) Hendrick Aelberts (IV 6)**, gedoopt in Berlicum 15-9-1655, boerin, begraven in Schijndel 26-4-1734, trouwt in Schijndel 16-6-1686 *Jo(h)annes (Jan) Hendricks Smulders*, boer, begraven in Schijndel 30-11-1729

Uit dit huwelijk, gedoopt en begraven in Schijndel:

1. *Joanna Sm(e)ulders*, gedoopt 4-5-1686, begraven vóór 30-11-1729
 2. *Nicolaus (Claes) Smulders*, gedoopt 27-8-1689, begraven vóór 30-11-1729
 3. *Franciscus (Francis) Sm(e)ulders*, gedoopt 22-9-1692, begraven 8-11-1692
 4. *Elisabeth Sm(e)ulders*, gedoopt 27-3-1695, begraven 28-4-1697
4. **Albertus (A(e)lbert) Hendrick Aelberts / Hendricx (IV 7)**, gedoopt in Berlicum 22-11-1657, boer, begraven in Schijndel in november 1702, trouwt in Berlicum 671687 als *Albertus Hendricx Verhagen !*

(Opm.: Verhagen zal hier een verschrijving zijn.

De priester, die hun huwelijk inzegende, heette *T. Verhagen!*)

Gertrudis (Gerritjen) Ans(s)em(s) Elias van de(n) Bog(a)ert / Bogaard, geboren in Rosmalen, boerin.

Gerritjen trouwt 2e keer in Schijndel 20-1-1704

Theodorus (Dirk) Hendriks, J.M., geboren in Nederwetten, boer.

Onwettige zoon van Albert:

1. **Mateus (Amijs) “bastaert van Aelbert Hendrick Aalberts” (IV7.1)**, “geprocureert bij *Elisabeth N.N.* jongedochter van St Oeden Rooij”, gedoopt in St Oedenrode 246-1684, begraven in Schijndel 24-9-1684
Uit het huwelijk van Albert en Gerritje, gedoopt in Schijndel:
 2. **Henrica (wsch. Hendricksken) Aelbert Hendrick Aalberts (IV7.2)**, gedoopt 25-8-1688
 3. **Margarita Aelbert Hendrick Aalberts (IV7.3)**, gedoopt 31-8-1690
 4. **Maria (wsch. Marijke) Aelbert Hendrick Aalberts (IV7.4)**, gedoopt 7-12-1692, wsch. jong gestorven
 5. **Maria (wsch. Marijke) Aelberts / van der Calle / van Kallen (IV7.5)**, gedoopt 29-7-1696, trouwt in Schijndel 6-11-1718
Joannes (Jan) Tonissen Haenegraef, geboren in Dinther ca. 1694
Uit dit huwelijk, gedoopt in Schijndel:
 1. *Huberta Haenegraef*, gedoopt 11-11-1721
 2. *Johanna Maria (/ Maria) Haenegraef*, gedoopt 18-7-1723
 3. *Albertus Haenegraef*, gedoopt 23-7-1724, begraven in Schijndel 5-8-1724
 4. *Bartholomeus (Meijs / Amijs) Haenegraef*, gedoopt 23-11-1727, begraven in Schijndel 24-11-1727
 - 5.en 6. *N.N. Haenegraef (2x)*, “twee jonggeboren kinderen”, begraven in Schijndel 22-8-1730
 7. *Willemina Haenegraef* (zieook de aanvulling in deel 6)
5. **Andreas (wsch. Dries) Hendrick Albers (IV 8)**, gedoopt in Schijndel 22-3-1665, gestorven vóór 19-5-1682.

III 4 Adrianus (Arjen / Arien) Aelber(t)s

wsch. geboren in Berlicum, trouwt in Berlicum 26-6-1672
Anthonia (Th(e)unisken) Jan Th(e)unissen uit Schijndel.

Uit dit huwelijk :

1. *Albertus (Aelbert) Adriaen Aelberts (IV 9)*, gedoopt in Berlicum 11-9-1673
2. *Jo(h)anna (wsch. Jenneke) Adriaen Aelberts (IV 10)*,
gedoopt in Berlicum 6-3-1675
3. *Ida (wsch. Iken) Adriaen Aelberts (IV 11)*, gedoopt in Berlicum 24-2-1677
4. *Petronella (wsch. Pieternel) Adriaen Aelberts (IV 12)*,
gedoopt in Berlicum 13-1-1679.

Opm.: De R.K. doop- en trouwakten zijn in het Latijn genoteerd. Omdat veel mensen geen Latijn kunnen lezen, heb ik, behalve de doopnamen, de overige informatie in het Nederlands vertaald. Omdat er in deze tijd nog geen vaste schrijfwijze voor namen bestond, moest ik daarbij keuzes maken. In deze tijd wordt b.v. "zoon van Jan" geschreven als Jansz, Jans, Janssen en Jansen. Deze vier schrijfwijzen zijn onderling uitwisselbaar. Waar Jansz staat kan b.v. ook Janssen gelezen worden en omgekeerd! Als ik de betreffende naam ook ergens in het Nederlands heb gevonden, heb ik zoveel mogelijk de gevonden schrijfwijze(n) gebruikt.

© 1999/2009 M. J. Ph. van der Kallen, Bachplein 5, 2651 TZ Lansingerland (Berkel en Rodenrijs)
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en / of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

DE SCHIJNDELSE TAK

De basisgegevens

IV 4 **Hermannus (Herman) Hendrick Aelberts (/ van der Kallen)**

zoon van Henricus (Hendrick) Aelbert Janssen / Aelberts (III 3),
wsch. geboren in Berlicum wsch. in 1649, 1650 of 1651, boer,
begraven in Schijndel 1-2-1693, trouwt in Schijndel 22-11-1682
Barbara (Barbara) Jan van der Aa, boerin, begraven in Schijndel 27-2-1719.

Uit dit huwelijk, geboren en gedoopt in Schijndel, 5e generatie:

IV4.1 **Henrica (wsch. Hendrickske) Herman Hendrick Aalberts**,
gedoopt 11-12-1682,
(doopget.: *Albertus Hendrick Aelberts* (IV 7) en *Aeltje Aelberts* (III 7)),
begraven in Schijndel 20-11-1706

IV4.2 **Johannes (Jan) Herman Hendrick Aelberts / Hermans van der Callen**,
gedoopt 1-8-1686, zie IV4.2

IV4.3 **Maria (wsch. Marijke) Herman Hendrick Aelberts / van der Kallen**
gedoopt 2-3-1689, begraven in Gemonde 19-9-1748,
trouwt in Schijndel 20-2-1724
Henricus (Hendrik) Janse van den Berselaar,
geboren in Sint-Oedenrode ca. 1696.

IV4.2 **Johannes (Jan) Herman Hendrick Aelberts / Hermans van der Callen**

gedoopt in Schijndel 1-8-1686, boer, begraven in Schijndel 29-6-1748,
trouwt 1e keer in Schijndel 23-2-1716
Petronila (/ Petronella) (Piternel / Perijntje) Wouter Di(e)rcx (van Berkel),
gedoopt in Schijndel 25-5-1687, boerin,
begraven in Schijndel 22-8-1718, dochter van
Walterus (Wouter) Dierck Nelissen en *Catharina*
trouwt 2e keer in Schijndel 3-9-1719
Margaretha / Margreta Geerits van den Bergh,
geboren in Schijndel ca. 1686, boerin, begraven in Schijndel 8-4-1771.

Uit het eerste huwelijk, geboren en gedoopt in Schijndel, 6e generatie:

IV4.2.1 **Walterus (Wouter) Jansse van der Kalle**, gedoopt 30-7-1718,
zie IV4.2.1

Uit het tweede huwelijk z.o.z.:

Uit het tweede huwelijk, geboren en gedoopt in Schijndel, 6e generatie:

- IV4.2.2** *Petrus (P(i)eter) van der Callen*,
gedoopt 14-6-1720, begraven in Schijndel 19-8-1747
- IV4.2.3** *Hermannus (Herman / Hermen) Janse van der Calle*,
gedoopt 14-2-1722, zie **IV4.2.3**
- IV4.2.4** *Anna Maria van der Callen / Maria Janse van der Kalle*,
gedoopt 11-8-1724, begraven in Schijndel 25-3-1791
- IV4.2.5** *Barbara (Barbara) van der Calle*,
gedoopt 8-6-1727, begraven in Schijndel 5-12-1780
- IV4.2.6** *Joanna Maria (Jennemarie) van der Callen*,
gedoopt 19-6-1730, begraven in Schijndel 8-4-1749.

IV4.2.1 Walterus (Wouter) Jansse van der Kalle

gedoopt in Schijndel 30-7-1718, boer,
begraven in Schijndel 4-6-1803, trouwt in Schijndel 6-2-1746
Anna Maria (Annemie) Claasse van Heeswijck / van Heeswijck,
gedoopt in Schijndel 14-12-1715, boerin, begraven in Schijndel 8-5-1793,
dochter van *Nicolaus (Claas) Adriaens van Heeswijck* en
Maria van den Vorstenbosch.

Uit dit huwelijk, geboren en gedoopt in Schijndel, 7e generatie:

- IV4.2.1.1** *Petrus (Peeter) van der Kalle*,
gedoopt 6-11-1746, begraven in Schijndel 19-2-1748
- IV4.2.1.2** *Joannes (Jan) van der Callen*,
gedoopt 6-3-1749, begraven in Schijndel 20-4-1752
- IV4.2.1.3** *Maria van der Kallen*, gedoopt 1-12-1751, (bij overlijden:)
rentenierster, overleden in Schijndel 17-1-1819, trouwt
Lambertus (Lambert) van der Schoot, overleden vóór 17-1-1819
- IV4.2.1.4** *Jo(h)annes (Jan) van der Kallen*, begraven in Schijndel 24-6-1754
- IV4.2.1.5** *Petrus (Peeter) van der Callen*, gedoopt 2-12-1755, zie **IV4.2.1.5**.

IV4.2.3 Hermannus (Herman / Hermen) Janse van der Calle

gedoopt in Schijndel 14-2-1722, boer, begraven in Schijndel 21-5-1794,
trouwt in Schijndel 20-11-1784
Ida (Eycke) Jansse van de Ven, geboren in Schijndel, boerin.

Uit dit huwelijk, geboren, gedoopt en overleden in Schijndel, 7e generatie:

- IV4.2.3.1** *Margareta van der Kalle*, gedoopt 23-5-1786, overleden 12-6-1859
- IV4.2.3.2a** *Johanna van der Kallen*, gedoopt 14-5-1789, *mogelijk identiek met:*
- IV4.2.3.2b ?** *Maria van der Kallen*, naaister, overleden in Schijndel 1-3-1845.
In haar (wsch. foutieve!) overlijdensakte, aangegeven door twee
“naburen” staat: geboren in Schijndel, overleden 54 jaar oud, dochter
van wijlen *Wilhelm van der Kallen* en wijlen *Maria van de Ven*.

IV4.2.1.5	Petrus (Peeter) van der Callen

gedoopt in Schijndel 2-12-1755, landbouwer,
overleden in Schijndel 8-2-1837, trouwt in Schijndel 28-2-1802
Annemarie Antony van de Weetering / van de Wetering,
gedoopt in Liempde ca. 1773, landbouwster,
overleden in Schijndel 19-4-1816, dochter van
Antonius (Antony) van de Wetering en *Maria (Marie)* (niet leesbaar).

Uit dit huwelijk, geboren en gedoopt in Schijndel, 8e generatie:

- IV4.2.1.5.1** *Walterus (Wouter) van der Kalle / van der Kallen*,
gedoopt 16-5-1803, zie **IV4.2.1.5.1**
- IV4.2.1.5.2** *Henricus (/Hendrikus) van der Callen / van der Kallen*,
gedoopt 30-11-1804, landbouwer, overleden in Schijndel 9-1-1891,
trouwt in Schijndel 20-5-1848
Johanna Eikemans, geboren in Schijndel 18-11-1814,
landbouwster,
overleden in Schijndel 5-3-1887, dochter van
Goyaert Eikemans (klompenmaker) en *Willemijna Voets*
- IV4.2.1.5.3** *Adrianus (Adriaan) van der Callen*, gedoopt 8-2-1806,
zie **IV4.2.1.5.3**
- IV4.2.1.5.4** *Wilhelmus (Willem) van der Kallen*, gedoopt 20-3-1808,
overleden in Schijndel 15-9-1821
- IV4.2.1.5.5** *Mechtildis (Megchel / Meghel) van der Callen*, gedoopt 13-9-1810,
dienstmaagd, overleden in Schijndel 10-10-1843
- IV4.2.1.5.6** *Antoniet van der Kallen*, geboren 12-4-1814, dienstbode,
overleden in Schijndel 15-12-1873.

IV4.2.1.5.1	Walterus (Wouter) van der Kalle / van der Kallen

gedoopt in Schijndel 16-5-1803, landbouwer,
overleden in Schijndel 14-11-1853, trouwt in Schijndel 24-2-1827
Maria Anna van Veghel, gedoopt in Schijndel 4-10-1804, landbouwster,
overleden in Schijndel 26-2-1870, dochter van
Petrus (Pieter) van Veghel (landbouwer) en *Barbara van de Laar*.

Uit dit huwelijk, geboren in Schijndel, 9e generatie:

- IV4.2.1.5.1.1** *Johanna Maria van der Kallen*, geboren 25-8-1831, landbouwster,
overleden in Schijndel 30-10-1903, trouwt in Schijndel 5-3-1859,
Gijsbertus Verhagen, geboren in Schijndel 23-12-1824, landbouwer,
overleden vóór 30-10-1903, zoon van
Adrianus (Adriaan) Verhagen en *Anna Maria van der Aa*.
- IV4.2.1.5.1.2** *Pieter van der Kallen*, geboren 31-8-1841, landbouwer,
overleden in 's-Hertogenbosch 18-10-1867.

IV4.2.1.5.3 **Adrianus (Adriaan) van der Callen**

gedoopt in Schijndel 8-2-1806, landbouwer, overleden in Sint-Oedenrode 5-12-1870, trouwt in Sint-Oedenrode 3-5-1844 **Jacoba van de Ven**, geboren in Veghel 15-9-1818, landbouwster, overleden in Sint-Oedenrode 7-7-1896, dochter van *Adrianus (Adriaan) van de Ven* en *Hendriena van Boxtel*.

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode, 9e generatie:

- IV4.2.1.5.3.1 Petrus (Peter /Piet) van der Kallen, geboren 25-7-1846, landbouwer, overleden in Sint-Oedenrode 24-11-1878
- IV4.2.1.5.3.2 **Martinus van der Kallen**, geboren 16-10-1849, zie IV4.2.1.5.3.2
- IV4.2.1.5.3.3 **Hendrina van der Kallen**, geboren 13-12-1852, landbouwster, overleden in Sint-Oedenrode 29-8-1882
- IV4.2.1.5.3.4 **Adriaan van der Kallen**, geboren 3-3-1857, landbouwer, overleden in Sint-Oedenrode 27-12-1920
- IV4.2.1.5.3.5 **Wilhelmus (Willem) van der Kallen**, geboren 17-3-1861, landbouwer, overleden in Sint-Oedenrode 24-10-1880.

IV4.2.1.5.3.2 **Martinus van der Kallen**

geboren in Sint-Oedenrode 16-10-1849, landbouwer, overleden in Sint-Oedenrode 17-1-1909, trouwt in Sint-Oedenrode 12-7-1889 **Maria (Mieke) Verhoeven**, geboren in Olland 21-6-1854, landbouwster, overleden in Sint-Oedenrode 15-5-1926, dochter van *Adrianus (Adriaan) Verhoeven* en *Johanna Maria van de Laar*.

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode (10de generatie):

- IV4.2.1.5.3.2.1 **Adriana Maria (Jana) van der Kallen**, geboren 17-5-1892, overleden in Doetinchem 9-8-1972, trouwt in Sint-Oedenrode 19-5-1919 *Andreas Joseph Hubert (Andries) van Montfort*, geboren in Ohé en Laak 16-1-1893, landbouwer, overleden in Sint-Oedenrode 15-8-1969
- IV4.2.1.5.3.2.2 **Adrianus (Janus) van der Kallen**, geboren 28-5-1893, zie IV4.2.1.5.3.2.2
- IV4.2.1.5.3.2.3 *Jacoba Hendrina van der Kallen*, geboren 11-6-1895, overleden in Sint-Oedenrode 28-7-1895
- IV4.2.1.5.3.2.4 **Jacobus Marinus (Jan!) van der Kallen**, geboren 16-5-1896, zie IV4.2.1.5.3.2.4
- IV4.2.1.5.3.2.5 **Anna Maria van der Kallen**, geboren 20-5-1897, overleden in Sint-Oedenrode 22-11-1898
- IV4.2.1.5.3.2.6 **Hendrina van der Kallen**, geboren 23-5-1898, overleden in Sint-Oedenrode 20-11-1898.

Opm.: 20-6-1891 werd hun eerste kind levenloos geboren.

De jongste generaties, vervolg van het nageslacht van IV4.2.1.5.3.2

IV4.2.1.5.3.2.2	Adrianus (Janus) van der Kallen geboren in Sint-Oedenrode 28-5-1893, landbouwer / inspecteur varkensstamboek, overleden in Veghel 14-3-1951 (ten gevolge van een tragisch ongeluk), trouwt in Ohé en Laak 4-6-1928 met de zus van zijn schoonzus Gertrudis Elisabeth (Betje) Seegers , geboren in Ohé en Laak 19-1-1896, boerin, overleden in Veghel 4-8-1969, dochter van <i>Jacob Seegers</i> (landbouwer) en <i>Anna Catharina Cornelia Brentjes</i> . Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode, 11de generatie: IV4.2.1.5.3.2.2.1 Trinette Martha Nicola (Trinette) van der Kallen , geboren 30-6-1929, trouwt met <i>(Wim) van de Heuvel</i> Kinderen <i>van de Heuvel</i> : 1 <i>(Els)</i> 2 <i>(Willy)</i> 3 <i>(Ad)</i> IV4.2.1.5.3.2.2.2 Jacobus Nicolaas Maria (Sjaak) van der Kallen , geboren 25-10-1930, zie IV4.2.1.5.3.2.2.2 IV4.2.1.5.3.2.2.3 Maria Martha Nicola (Mia) van der Kallen , geboren 21-1-1932, trouwt met <i>J. M. (Jo) Verhagen</i> , overleden in Berlicum 13-11-1991 Kinderen <i>Verhagen</i> : 1 <i>(Elly)</i> 2 <i>(Frans)</i> 3 <i>(Erika)</i> 4 <i>(Johnny)</i> IV4.2.1.5.3.2.2.4 Martinus Nicolaas Maria (Martien) van der Kallen , geboren 28-1-1933, zie IV4.2.1.5.3.2.2.4 IV4.2.1.5.3.2.2.5 Martha Cornelia Nicola (Martha) van der Kallen , geboren 5-11-1934, overleden in 's-Hertogenbosch 21-6-1936 IV4.2.1.5.3.2.2.6 Hendrikus Nicolaas Maria (Harrie) van der Kallen , geboren 16-12-1935 (in 1994 nog ongehuwd) IV4.2.1.5.3.2.2.7 Leonardus Nicolaas Hyronimus (Leo) van der Kallen , geboren 9-6-1937, overleden in Sint-Oedenrode 2-2-1938 IV4.2.1.5.3.2.2.8 Leonardus Nicolaas Maria (Leo) van der Kallen , geboren 26-11-1938, zie IV4.2.1.5.3.2.2.8 IV4.2.1.5.3.2.2.9 Martha Maria Nicola (Martina) van der Kallen , geboren 8-9-1940, overleden in Dinther 9-3-1996, trouwt met <i>W. J. M. (Wim) van der Wielen</i> Kinderen <i>van der Wielen</i> : 1 <i>(Liesbeth)</i> 2 <i>(Peter)</i> 3 <i>(Bart)</i> 4 <i>(Dorine)</i>

IV4.2.1.5.3.2.4	Jacobus Marinus (Jan!) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 16-5-1896, landbouwer/veehandelaar,
overleden in Sint-Oedenrode 16-7-1962,
trouwt in Ohé en Laak 21-5-1924

Josephina Catharina (Netje) Seegers,
geboren in Ohé en Laak 3-5-1897, landbouwster,
overleden in Veghel 26-3-1989, dochter van
Jacob Seegers (landbouwer) en *Anna Catharina Cornelia Brentjes*.

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode, 11de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.1

Martinus Jacobus Joseph (Martien) van der Kallen
geboren 15-3-1925

(Opm.: Martien is in 1951 naar Canada geëmigreerd
en woont in 1989 in London (Canada).)

IV4.2.1.5.3.2.4.2

Jacobus Adrianus Joseph (Sjaak) van der Kallen
geboren 16-3-1926, zie IV4.2.1.5.3.2.4.2

IV4.2.1.5.3.2.4.3

Henricus Adrianus Maria (Harrie) van der Kallen
geboren 4-8-1927, zie IV4.2.1.5.3.2.4.3

IV4.2.1.5.3.2.4.4

Maria Martha Catharina (Maria) van der Kallen,
geboren 7-11-1928, trouwt in Sint-Oedenrode 10-6-1959
A. (Antoon / Toon) Opsteen

Kinderen *Opsteen*:

1 (*José*) 2 (*Helga*) 3 (*Jos*) 4 (*Arno*) 5 (*Marga*)

IV4.2.1.5.3.2.4.5

Catharina Elisabeth Maria (Toos) van der Kallen,
geboren 10-5-1930, trouwt in Sint-Oedenrode 18-10-1955
J. W. (Jan) van Doornik

Kinderen *van Doornik*:

1 (*Dorothy*) 2 (*Jacky*) 3 (*Harold*) 4 (*Joanne*)
5 (*Steve*)

(Opm.: Ook zij zijn evenals Martien naar Canada
geëmigreerd en wonen in 1989 in Seaforth (Canada).)

IV4.2.1.5.3.2.4.6

Cornelia Hendrika (Corry) van der Kallen,
geboren 17-9-1931, trouwt met *W. (Wout) van Mensvoort*
Kinderen *van Mensvoort*:

1 (*Rick*) 2 (*Marcel*)

IV4.2.1.5.3.2.4.7

Johan Cornelis Joseph (Jan) van der Kallen,
geboren 30-3-1933, zie IV4.2.1.5.3.2.4.7

IV4.2.1.5.3.2.4.8

Wilhelmus Joseph (Wim) van der Kallen,
geboren 16-10-1934, overleden in Sint-Oedenrode 28-7-1944

IV4.2.1.5.3.2.4.9

Josephina Elisabeth Henrica Maria (Fien) van der Kallen,
geboren 19-5-1936, trouwt met *W. (Wim) Verhoeven*

IV4.2.1.5.3.2.4.10

Adrianus Leonardus (Leo) van der Kallen,
geboren 27-4-1938, overleden in Sint-Oedenrode 18-3-1939.

IV4.2.1.5.3.2.2.2 Jacobus Nicolaas Maria (Sjaak) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 25-10-1930, trouwt met
Maria (Maria) Kapteijns

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode, 12de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.2.2.1 ***(Ary) van der Kallen***

IV4.2.1.5.3.2.2.2.2 ***(Patrice) van der Kallen***, trouwt met
(Hans) Adriaans

Kinderen *Adriaans*:

1 ***(Geert)***

IV4.2.1.5.3.2.2.2.3 ***(Lisette) van der Kallen***, trouwt met
(René) Vervoort

Kinderen *Vervoort*:

1 ***(Luuk)*** 2 ***(Nina)*** 3 ***(Willem)*** 4 ***(Fee)***

IV4.2.1.5.3.2.2.2.4 ***Gijsbertus Jacobus Maria (Bart) van der Kallen***,
zie IV4.2.1.5.3.2.2.2.4

IV4.2.1.5.3.2.2.4 Martinus Nicolaas Maria (Martien) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 28-1-1933, trouwt met
(Trees) van Cuyk

Uit dit huwelijk, 12de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.2.4.1 ***(Peter) van der Kallen***

IV4.2.1.5.3.2.2.4.2 ***(Ad) van der Kallen***, zie IV4.2.1.5.3.2.2.4.2

IV4.2.1.5.3.2.2.8 Leonardus Nicolaas Maria (Leo) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 26-11-1938, verpleegkundige,
trouwt met

Catharina Adriana Maria (Riny) Goos,

geboren in Gemert 3-11-1937, medisch secretaresse

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode, 12de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.2.8.1 ***Adrianus Wilhelmus Theresius (Jos) van der Kallen***,
geboren 17-7-1967

IV4.2.1.5.3.2.2.8.2 ***Nicolaas Martinus Maria (Nico) van der Kallen***,
geboren 28-2-1969

IV4.2.1.5.3.2.2.8.3 ***Johanna Elisabeth Maria (Annelies) van der Kallen***,
geboren 8-9-1971

IV4.2.1.5.3.2.4.2 Jacobus Adrianus Joseph (Sjaak) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 16-3-1926, trouwt met
R. (Riek) Raaijmakers

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode ?, 12de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.2.1 **(Marie-José) van der Kallen**, trouwt met
J. C. (Kees) van de Velden

IV4.2.1.5.3.2.4.2.2 **(Carla) van der Kallen**, trouwt met
(Eric) van Erp

IV4.2.1.5.3.2.4.2.3 **(Maaike) van der Kallen**, trouwt met
(Henri) van Erp

IV4.2.1.5.3.2.4.3 Henricus Adrianus Maria (Harrie) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 4-8-1927,
trouwt met de zus van zijn schoonzus Riek
H. (Leny) Raaijmakers

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode ?, 12de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.3.1 **(Jack) van der Kallen**, zie IV4.2.1.5.3.2.4.3.1

IV4.2.1.5.3.2.4.3.2 **(Marco) van der Kallen**

IV4.2.1.5.3.2.4.3.3 **(Eric) van der Kallen**, zie IV4.2.1.5.3.2.4.3.3

IV4.2.1.5.3.2.4.7 Johan Cornelis Joseph (Jan) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 30-3-1933,
trouwt met de zus van zijn twee schoonzussen Riek en Leny
J. (Jo) Raaijmakers

Uit dit huwelijk, geboren in Sint-Oedenrode ?, 12de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.7.1 **(Mieke) van der Kallen**, trouwt met
Sebastiaan M. M. (Bas) van Hoof

IV4.2.1.5.3.2.4.7.2 **(Karin) van der Kallen**

IV4.2.1.5.3.2.4.7.3 **(Jan) van der Kallen**, zie IV4.2.1.5.3.2.4.7.3

IV4.2.1.5.3.2.2.4 Gijsbertus Jacobus Maria (Bart) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode 16-4-1966, trouwt met
Catharina Johanna Theresia (Inge) Hoogers,
geboren in Nistelrode 16-4-1966

Uit dit huwelijk geboren in 's-Hertogenbosch, 13de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.2.4.1 **Simone Petronella Maria (Simone) van der Kallen**,
geboren 23-1-1992

IV4.2.1.5.3.2.2.4.2 **Nicolaas Jacobus Willebrordus (Niels) van der Kallen**,
geboren 26-12-1993

IV4.2.1.5.3.2.2.4.2 (Ad) van der Kallen

geboren in Sint-Oedenrode, trouwt met
(Jeanne) van Berkel

Uit dit huwelijk, 13de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.2.4.2.1 **(Marc) van der Kallen**

IV4.2.1.5.3.2.2.4.2.2 **(Jens) van der Kallen**

IV4.2.1.5.3.2.4.3.1 (Jack) van der Kallen

trouwt met
(Heidi) Kluytmans

Uit dit huwelijk, 13de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.3.1.1 **Audrey Martine Antonia (Audrey) van der Kallen**,
geboren in Eindhoven 30-6-1987

IV4.2.1.5.3.2.4.3.1.2 **(Eriné) van der Kallen**,
geboren in Best 4-1-1989

IV4.2.1.5.3.2.4.3.3 (Eric) van der Kallen

trouwt (wsch. 15-9-1989¹) met
(Marian) van den Biggelaar

Uit dit huwelijk, 13de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.3.3.1 **(Nick) van der Kallen**,
geboren in Eindhoven 31-1-1996

¹ - Ik heb een trouwannonce met de datum 10-6-1988 gevonden én een trouwannonce met de datum 15-9 1989!

IV4.2.1.5.3.2.4.7.3 (Jan) van der Kallen

trouwt met
(Henny) van Elburg Boddendijk

Uit dit huwelijk, 13de generatie:

IV4.2.1.5.3.2.4.7.3.1 (Aniek) van der Kallen,
geboren in Elsendorp 16-11-1997

Informatie bij de basisgegevens van de jongste generaties

Bij de start van dit familieboek heb ik ook *enige mij onbekende "van der Kallen's"*² informatie toegestuurd en *hen ook om hun eigen gegevens gevraagd*. Omdat de respons van met name *de onbekende Brabantse kant* van mijn familie vrijwel nihil was, zal ik deze kant niet (nogmaals) benaderen. Wat *de Brabantse kant* van mijn familie betreft, zal ik alle basisgegevens, die ik verzameld heb - en dat is nog heel veel - *eenmaal* uittikken. Deze gegevens zijn - zie de voorgaande bladzijden - summier en zeker niet compleet. Wie dat wil, kan ze verder zelf aanvullen. *De basisgegevens van de jongste generaties* komen - zoals in de inleiding uitgelegd - voor een heel groot gedeelte uit *secundaire bronnen*, zoals *het bevolkingsregister, familieannonces, familiedrukwerk en bidprentjes* en voor een deel *van familieleden*. Voor *de juistheid* van gegevens uit *secundaire bronnen* kan ik uiteraard niet instaan!

© 2001/2009 M. J. Ph. van der Kallen, Bachplein 5, 2651 TZ Lansingerland (Berkel en Rodenrijs)
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en / of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

² - Hun adressen had ik uit telefoonboeken van dat jaar gehaald.

□ AELBERT (II 4) EN ZIJN GEZIN

II 4 Aelbert Jan Geritsz

De oudste ondertrouw- en trouwakte van onze familie

De ondertrouw- en trouwakte van Aelbert en Iken

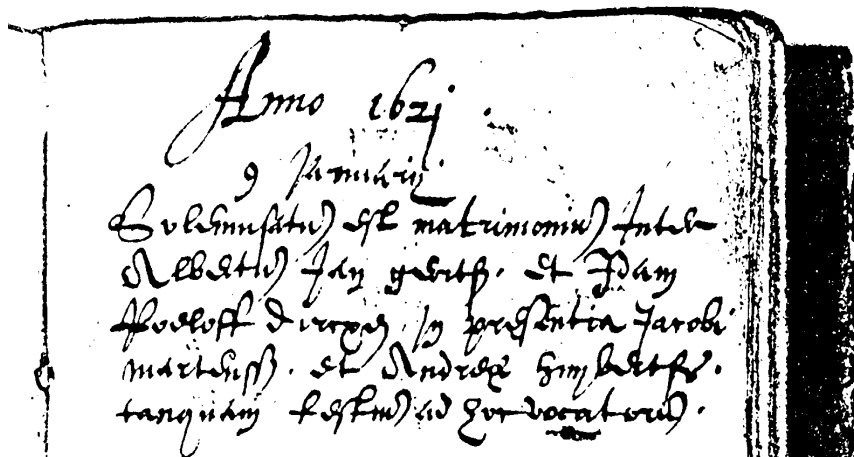
Aelbert en Iken gaan 25 november 1620 in ondertrouw.

25 novemb.
Contractum sponsalia Aelbertus
Jegansz Geritsz et Ida Roeloffs
sponsae praesentibus Jacob Roeloffs
et Thomas Jan Jegersz

de ondertrouwakte van Aelbert en Iken
uit het R.K. doop- en trouwboek van Berlicum (1603-1620)

25 november (1620)
Zijn in ondertrouw gegaan *Aelbert Jan Geritsz* en *Ida Roeloffsen*
in aanwezigheid van de getuigen *Jacob Roeloffsen*
en *Thomas Jan Jegersz*.

In deze tijd worden (onder)trouwgetuigen nog meestal door de pastoor geregeld. Mr. *Thomas Jan Jegersz* volgt in 1624 de vader van de pastoor op als *secretaris* en *notaris* van *Berlicum*. Hij treedt al in 1620 bij veel stellen als *getuige* op. *Jacob Roeloffsen* zou een broer van *Iken* kunnen zijn, maar zeker is dat niet! (Zie het *patroniemenprobleem*, dat ik in de Inleiding op blz. 12 heb besproken.) Onder de *ondertrouwakte* van *Aelbert* en *Iken* is (zie de Inleiding blz. 13) ruimte opengelaten voor hun *trouwakte*. Dat deze ruimte niet meer benut is, komt doordat het oudste Berlicumse gecombineerde doop- en trouwboek tegen het einde van 1620 vol raakt. De pastoor neemt begin 1621 een apart doopboek en een apart trouwboek in gebruik. *Aelbert* en *Iken* zijn de eersten, die in 1621 trouwen. Vandaar, dat dit *oudste aparte Berlicumse trouwboek* met hun trouwakte begint. *Aelbert* en *Iken* trouwen vlak voordat in april 1621 *Het Twaalfjarig Bestand* eindigt en de *80-jarige oorlog* wordt voortgezet.

de trouwakte van Aelbert en Iken, de eerste trouwakte uit het R.K. trouwboek van Berlicum (1621-1677)

Anno 1621
9 januari
Op plechtige wijze is het huwelijk voltrokken tussen
Aelbert Jan Geritsz en *Ida Roeloff Dirxens*
in aanwezigheid van *Jacob Martenssen* en *Dries Huybertsen*,
aan wie gevraagd is als getuigen op te treden.

Een belangrijke zinsnede

Dat déze *Aelbert Jan Gerits* de zoon is van onze *stamvader Jan (I 1)*, volgt niet uit zijn ondertrouw- of trouwakte! Dat blijkt pas uit een zinsnede, die voorkomt in een verkoopakte uit 1631, waar ik in een van de volgende hoofdstukken nog op terug zal komen.

A photograph of a handwritten Latin document, likely a deed of sale. The text is written in a cursive script and reads: "Aelbert sone Jan Gerarts Keirle(n) als man en(de) mombor (= zaakgelastigde) van Yda sijne huysv(rouw)e een dochtere Roeloff Dircx". The document is aged and shows some wear.

een belangrijke zinsnede uit een verkoopakte uit 1631

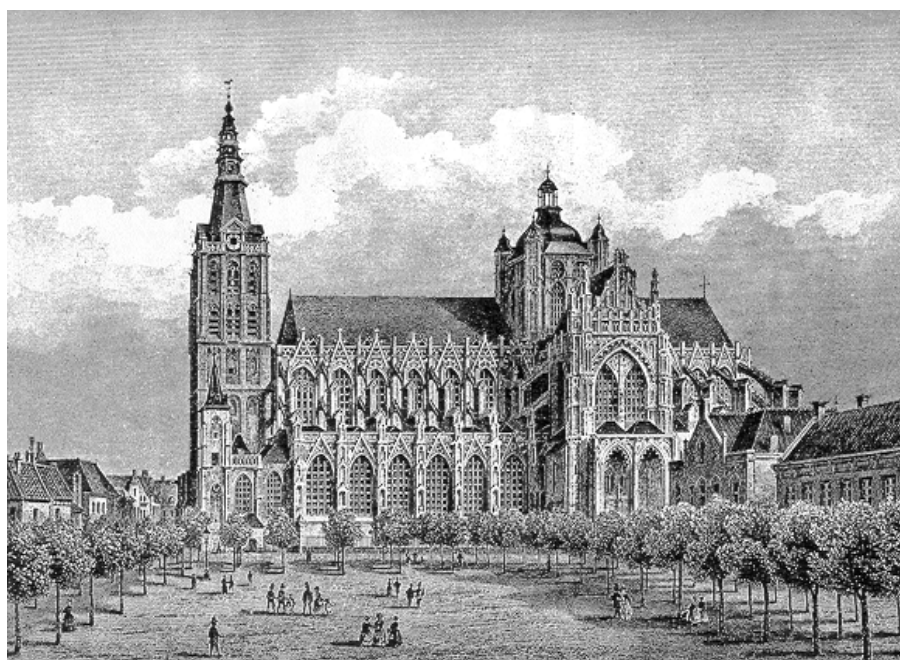
Aelbert sone Jan Gerarts Keirle(n) als man en(de) mombor (= zaakgelastigde) van Yda sijne huysv(rouw)e een dochtere Roeloff Dircx

Het is *Aelbert (II 4)*, die trouwt met de *Berlicumse* boerendochter *Iken Roeloff Dirxens*. Van dit echtpaar stammen álle *Van der Kallen's* af.

De doopakten van Aelberts kinderen

De doopakte van Rulen (III 1)

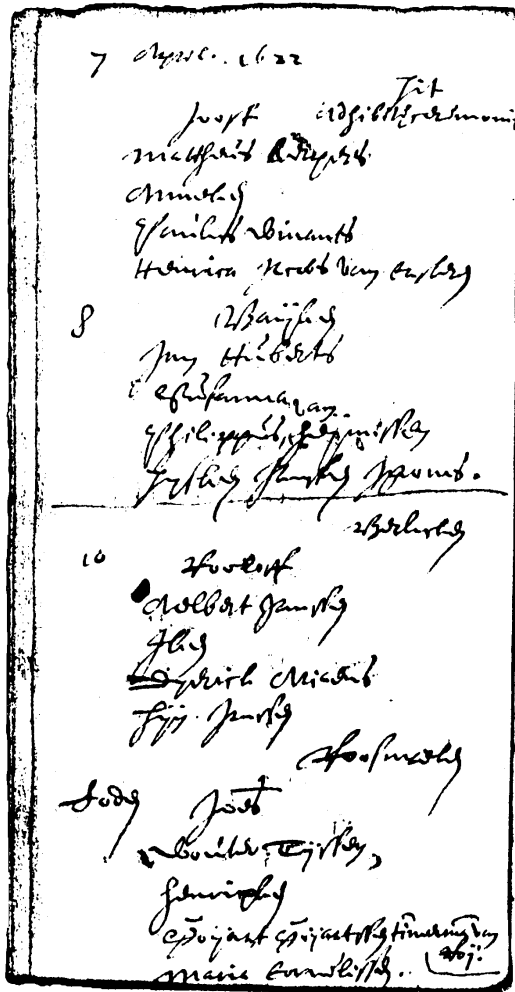
Roeloff of *Rulen* (III 1) is gedoopt in de *St Jan* in Den Bosch. Veel gegoede bewoners van *Berlicum* lieten hun zonen en soms ook hun dochters *dopen in 's-Hertogenbosch*. De kinderen, die in 's-Hertogenbosch gedoopt werden, verwierven het *poorterschap* van de stad en daarmee verschillende rechten. Ook als het kind later onverhoopt armlastig zou worden, zou het als *poorter van 's-Hertogenbosch* een beroep kunnen doen op een van de armenkassen van 's-Hertogenbosch, die veel beter gevuld waren dan de kas van de Tafel van de H. Geest van *Berlicum*. Als je jouw kind in 's-Hertogenbosch liet dopen, sloot je in zekere zin een *verzekering* voor hem of haar af. Het betekende wel, dat je met de baby en peetoom en peettante ongeveer twee uur moest lopen - een uur heen en een uur terug - maar men had die moeite er graag voor over. Veel kinderen uit *Berlicum* zijn gedoopt in de *St Jacob* of de *St Jan*. De *St Jan* ligt iets verder weg dan de *St Jacob*.

de *St Janskathedraal* van 's-Hertogenbosch ¹

Aelbert heeft voor de doop van zijn oudste zoon in ieder geval voor de *St Jan* gekozen. In 1622 was de oorlog al hervat, maar kennelijk kon dat toen nog. Het doopvont, waarin *Rulen* gedoopt is, is een schitterend koperen doopvont uit 1492. Het bevindt zich nog steeds in de *St Jan* en is beslist de moeite waard om eens te gaan bezichtigen.

¹ - Een gravure uit: "Het koninkrijk der Nederlanden voorgesteld in eene reeks van 136 naar de natuur geteekende schilderachtige gezigten en beschreven door J. L. Terwen" (1858). Zie de gravure naast blz. 441.

een sterk verkleinde bladzijde
uit het doopboek van de St Jan
met de doopakte van Rulen (III 1)

Waarschijnlijk heeft *Jan* (I 1), als de omstandigheden het hebben toegelaten, zijn zonen al *in Den Bosch* laten dopen. Het is dus heel goed mogelijk, dat ook *Aelbert* (II 4) in Den Bosch is gedoopt², maar *Rulen* is *de oudste voorvader*, waarvan ik de doopakte heb gevonden. *Roeloff*, roepnaam *Rulen*, is naar opa van moederskant genoemd³.

De 3e doopakte op de bladzijde hiernaast is *Rulens* doopakte. De akte is summier en - heel opvallend - *niet* in het Latijn. *Rulen* (III 1) is 10 april 1622 gedoopt.

		Berlickem
10	Roeloff	
	Aelbert Janssen	
	Iken	
	Dyerick Ariaens	
	Lijn Janssen	

Van *Aelberts* andere kinderen, die vóór de inname van Den Bosch geboren zijn, heb ik *geen doopakten* kunnen vinden. Daarom weet ik ook niet precies hoeveel kinderen *Aelbert* en *Iken* hebben gehad. Wel weet ik, dat ze er *minstens 7* gehad moeten hebben.

De doopakten van Johanna (III 6) en Aleijdis (III 7)

Bij de capitulatie van 's-Hertogenbosch in 1629 zijn alle katholieke kerken in Den Bosch in beslag genomen en alle katholieke priesters verdreven.

Johanna en *Aleijdis* zijn dan ook - zoals te verwachten - *in Berlicum* gedoopt.

Johanna is 23 februari 1631 gedoopt als dochter van *Aelbertus Janssen Keerl* en *Ida* zijn echtgenote. Haar peetoom is *Johannes Gijbertsz* en haar peettante *Wilhelma Janssen*. *Aleijdis* is 16 september 1633 gedoopt als dochter van *Aelbertus Janssen* en *Ida*. Peetoom is *Goyart Ruelens* en peettante *Catharina Janssen Kerlen*. *Goyart* is een broer van *Iken* en *Catharina* is *Aelberts* zus *Lijn* (II 7), die ook peettante van *Rulen* is.

² - De doopboeken van de St Jan en de St Jacob heb ik voor de betreffende periode doorgenomen en daarin *Aelberts* doopakte niet gevonden, maar hij kan ook in een andere kerk gedoopt zijn. Niet alle doopakten uit die tijd zijn bewaard gebleven, nog leesbaar of nog thuis te brengen.

³ - Omdat *Aelberts* vader nog leeft, maar zijn schoonvader *Roeloff Dircxen* bij de geboorte van zijn oudste zoon al is overleden - *Rudolphus Dircxen* is 20 maart 1617 in Berlicum overleden - wordt eerst opa van moederskant vernoemd.

De familie van onze stammoeder

Onze stammoeder Iken Roeloff Dirxen

Iken Roeloff Dirxen is onze oudst bekende voormoeder en daarmee *onze stammoeder*. Alle “*van der Kallen*”s stammen van haar af.

Iken is de dochter van *Roeloff Dirxen*, een boer, die in 1616 vlakbij *de Driezeeg* (naast *de Zandstraat*)¹ woont. In 1616 behoeft Ikens vader voor de *St Jans- en Kerstmisbede*² slechts 3 stuivers grondbelasting te betalen. Dit is voor een boer zo weinig (zie deel 1 I-1 blz. J-12), dat ik denk, dat hij dan zijn boerderij al aan zijn oudste zoon heeft overgedragen. Die 3 stuivers grondbelasting betaalt hij dan voor het gedeelte, dat hij nog voor zichzelf heeft gehouden. Ikens vader overlijdt (in Berlicum) 20 maart 1617. Doordat ik Ikens vader uitsluitend met een *patroniem* ben tegengekomen, heb ik Ikens familie van vaderskant niet kunnen traceren.

Ikens moeder *Ariken*³ is een *dochter van Jan Hendricksen van Schijndel*. Ikens moeder is mogelijk 18 september 1625 overleden⁴. Over Ikens familie van moederskant heb ik wel enige gegevens kunnen vinden.

Ikens broers en zussen

Hoeveel broers en zussen *Iken* gehad heeft, is niet bekend.

16 augustus 1631⁵ leven nog drie broers: *Dirck*, *Goijart* en *Jan*. Waarschijnlijk is *Dirck* ouder dan *Iken*, omdat zij beide in 1621 zijn getrouwd⁶ en zijn *Goijart* en *Jan* jonger. *Jan* is waarschijnlijk Ikens jongste broer en waarschijnlijk in 1604 geboren⁷.

Iken heeft ongetwijfeld ook broers en / of zussen⁸ gehad, die vóór 16 augustus 1631 zijn overleden. In ieder geval zal *Iken* een zus *Jenneken* hebben gehad⁹, omdat bij haar ondertrouwen in januari 1623 *Albertus Janssen - Aelbert* (II 4) - getuige is. De dag van Jennekens ondertrouwen staat niet ingevuld! Reden zal zijn, dat zij in januari in het kraambed ligt. Jennekens dochter *Anna* is 24 januari 1623 (in Berlicum) gedoopt. Peettante is Ikens schoonzus *Elisabeth Dirxen*.

¹ - Volgens informatie van *Wim van der Heijden*, de schrijver van o.a. *Berlicum Zwerftocht door het verleden* (zie deel 1 I-1 , blz. B-2.)

² - Zie verder deel 1 I-1 , blz. J-11 en J-12.

³ - *Ariken* is afgeleid van *Adriana*.

⁴ - Opm. : In het R.-K. overlijdensregister van Berlicum staat alleen : 18 september 1625 overleden *Ariken Ruelens*.

De gegevens in het begraafregister zijn in die tijd nog zeer summier.

Ariken Ruelens zou behalve Ikens moeder ook een zus van Iken geweest kunnen zijn.

⁵ - Zie de datering van de akte, die in het volgend hoofdstuk wordt besproken.

⁶ - *Theodorus (Dirck) Roeloff Dirxen* trouwt R.-K. in Berlicum 20-5-1621 met *Elisabeth Dirxen*.

⁷ - Een van de oudste R.-K. Berlicumse doopakten is: Gedoopt 11 febr. 1604 *Jo(h)annes*, zoon van *Rodolphus Dirxen*. De moeder wordt niet vermeld!

⁸ - Mogelijk een zus *Maria*. Er trouwt een *Maria Roelofs* R.-K. in Berlicum 23-1-1624 met *Mathias Tonissen*. Bij dit huwelijk is een *Jo(h)annes (Jan) Roelofs* getuige.

⁹ - *Jo(h)anna (Jenneken) Roelofs* trouwt R.-K. in Berlicum 22-2-1623 *Joannes (Jan) Dirxen*.

Ikens familie van moederskant

Er zijn drie zeer oude Berlicumse schepenaakten uit 1575 ¹⁰ bewaard gebleven, waarin Ikens grootvader *Jan Henricksen van Schijndel* het een en ander regelt. Ikens overgrootvader *Hendrick Janssen van Schijndel* is dan (5 november 1575) al overleden.

In de eerste akte koopt Ikens opa *Jan Henricksen van Schijndel* de boerderij, die zijn neef *Willem Peter Willemsen van Schijndel* ¹¹, van zijn ouders heeft geërfd.

In de tweede akte wordt vastgelegd, dat hij zijn neef een jaarlijkse en erfelijke pacht of cijns van vier Carolus guldens moet betalen. Vastgelegd wordt, dat de in de eerste akte gekochte boerderij én Jans eigen erfdeel in de samen met zijn broer en zussen van zijn ouders geërfde boerderij als onderpanden dienen.

In de derde akte verkoopt hij een weiland, ongeveer anderhalf lopens groot, gelegen in “*de pr(o)chie van Berlickem ter plaetsen geheyt Middelroy aende Santstraet*”. Vermeld wordt nog, dat hij voor dat weiland “*goede betalinghe*” heeft ontvangen.

Hij zal dit weiland hebben moeten verkopen, om de gekochte boerderij te kunnen kopen. Omdat van de opbrengst van dit weiland natuurlijk geen boerderij gekocht kan worden, wordt het verschil in waarde omgezet in een jaarlijks te betalen pacht of cijns.

De boerderij, die Ikens opa in 1575 van zijn neef koopt, wordt als volgt omschreven: “*een huys hoff gront bomgaert ende erfenisse t samen aen een en bij een liggende groot omtrent twee lopens (ca. 0,35 ha)*”, precies zo groot als hij (zijn neef) het na de dood van zijn ouders gekregen heeft, en gelegen “*inne die prochie van Berlickem ter plaetsen geheyt tot Middelroy aen het ven beneven (= naast) erffenisse des Abdts van Berne het eendere, metter andere sijden beneven die gemeijnte aldaer, streckende van erffenisse der kynderen Hendricks van Schijndel Janszoon op erff(enisse) Henrick Jacob Gheritsen.*” Er rusten verschillende lasten op de boerderij, die op de koper overgaan. Zo moet Ikens opa o.a. jaarlijks twee hoenderen aan de heer van Heeswijk leveren en een halve stuiver “*ghebuer chijns*” betalen. Ook staat vermeld, dat Ikens opa de boerderij mag “*affdeijken tegen den kynderen Henricksen Janssen voirsz(eyt) zijne susteren ende broedere*”, m.a.w. dat hij een afscheiding tussen hun land mag aanbrengen.

Ikens erfenis

Iken erft een deel van het land van de hierboven beschreven boerderij.

Bij mijn weten is dit stukje land ook het enige land en *het enige onroerend goed*, dat *Aelbert* en *Iken* hebben bezeten.

¹⁰ - Datering: 5 november 1575. Zie ORA Berlicum, inv. no. 47 f 154 t/m f 155v.

¹¹ - Dat *Willem Peter Willemsen van Schijndel* een neef van *Jan Henricksen van Schijndel* is, staat in de 2e akte.

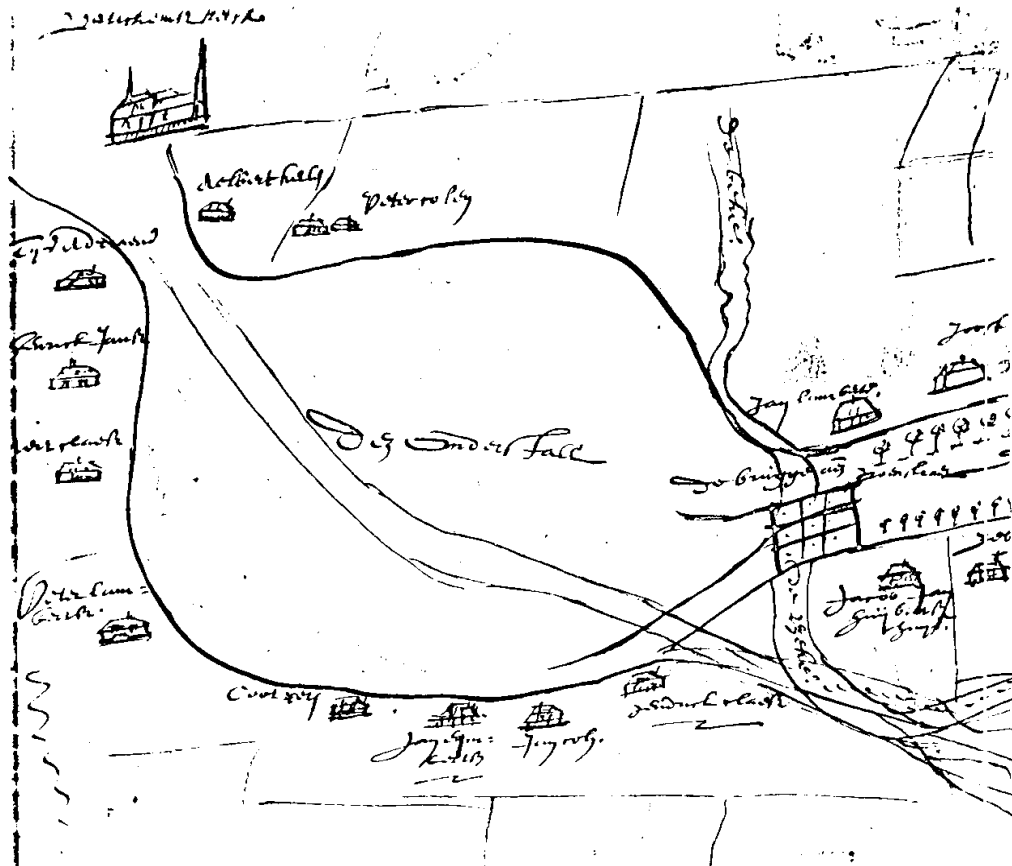
1e Opm.: Waarschijnlijk is een zus van Ikens overgrootvader *Hendrick Janssen van Schijndel* met *Peter Willemsen van Schijndel* getrouwd.

2e Opm.: Omdat de gekochte boerderij naast de boerderij ligt, die van Ikens overgrootvader is geweest, zal *Ikens overovergrootvader Jan van Schijndel* waarschijnlijk beide hebben bezeten. (Als een boer weinig kinderen had, werd de boerderij na zijn dood soms opgesplitst, zodat ieder kind direct zijn of haar erfdeel kreeg. Bij veel kinderen was het gebruikelijk, dat de oudste zoon de boerderij van zijn vader overnam. Hij moest dan wel proberen zijn broers en zussen op de een of andere manier schadeloos te stellen. Door dat opsplitsen van boerderijen, heeft men in de Meierij te kleine boerderijen en verarmde boeren gekregen.)

Hun leefomstandigheden

In de voetsporen van hun ouders ?

In het archief van de Norbertijnerabdij van Berne is een 17e eeuwse kaartje van "De Middelrodense Onderstal" bewaard gebleven. Dit kaartje is vermoedelijk in 1646 of 1647 getekend. Plattegronden uit de 17e eeuw zijn zeer zeldzaam en wat dit kaartje voor onze familie helemaal *uniek* maakt, is, dat we op dit kaartje kunnen zien, waar *Aelbert* en *Iken* hebben gewoond.

"De Middelrodense Onderstal" met de woning van Aelbert Kelen

Linksboven, direct rechtsonder de kerk zien we de woning van *Aelbert Kelen* getekend. *Aelbert* en *Iken* wonen niet - zoals het kaartje misschien suggereert - naast de "*Berlickemse kercke*". Zoals men tegenwoordig op een plattegrond de richting van het noorden aangeeft, gaf men vroeger aan *in welke richting* de kerk lag.

Berlicum en *Middelrode* bestond in Aelberts tijd uit vier kernen. Je had - zie het kaartje, dat ik in deel 1 op blz. J-5 heb getekend - bij 1 de kern *Berlicum*, met als dorpsplein *De Plaets* en bij 2 de kern *Belveren* of *Be(i)lver*. Het kaartje hierboven is een schetsje van het dorpsplein van *Belveren*, dat evenals dat van *Berlicum* driehoekig was. Naast dit dorpsplein lag een lager gelegen terrein, dat *De Onderstal* of - om het van *De Onderstal* van *Berlicum* te onderscheiden - *De Middelrodense Onderstal* werd genoemd. De kern *Belveren* had geen kerk of kapel en bestond hoofdzakelijk uit kleine boerderijen.

Later als de kern *Middelrode* - zie (op het kaartje in deel 1) bij 3 - zich naar het noorden uitbreidt, groeien *Belveren* en *Middelrode* aan elkaar en verdwijnt de naam *Belveren*.

Halverwege rechts op het schetsje op de vorige bladzijde staat “*de brugge aen de Groenstraet*” over de (*Wambergse*) *beek* aangegeven. Die brug is intussen door een duiker vervangen, maar de Berlicumse *Groenstraat* bestaat nog steeds.

Als de getekende grond om de woning van *Aelbert* en *Iken* een beetje klopt - en dat neem ik aan - zal hun woning (o.a.) een *boerderij* zijn geweest en zullen *Aelbert* en *Iken* net als hun ouders *boer* en *boerin* geworden zijn.

Aelberts beroepen

*de landman (= boer) en de timmerman, twee gravures
uit: “100 Verbeeldingen van Ambachten” door Johannes en Caspaares Luiken (1694)*

Dat *Aelbert* (II 4), evenals (zijn waarschijnlijk oudste broer) *Gerart Keerlen* (II 1) (zie deel 1 I 1 , blz. R-1) ook *timmerman* is geweest, blijkt uit aantekeningen in het *Register van de Tafel van de H. Geest van Berlicum (1620-1662)*.

1627:

<i>Item aen Jan Geritsen met sijnen soon voir drie daghen aerbeijts daechs voir heur beiden 16 sts. Facit (= maakt)</i>	<i>2 gld 8 sts</i>
<i>Item aen Aelbert Janssen oock voir twee dagen arbejts daechs 8 sts</i>	<i>16 sts</i>
<i>Item aen Claes Korsten voir den cost van (de) voorz(eide) timmerluyden daechs 6 sts Item aen (den) selven voor bier</i>	<i>2 gld 14 sts</i>

uitgaven uit 1627 uit het Register van de Tafel van de H. Geest van Berlicum (1620-1662)

Jan Geritsen - niet Aelberts vader! - is in die tijd *dé timmerman* van *Berlicum*. Het dorp is nog te klein om van dat ambacht te kunnen leven. Behalve timmerman is hij ook *molenmeester*. Hij wordt door de *Heilige Geestmeesters* ingeschakeld als woningen van armen gerepareerd moeten worden ¹. Kennelijk is in 1627 sprake van een grote klus en hebben hij en zijn zoon ook Aelberts hulp nodig. Ze zijn tijdens die klus in de kost bij *Claes Korsten* ².

Ook bij de uitgaven van 1639 komt *Aelbert* (II 4) als *timmerman* voor.

1639: <i>Idem 29 maij aen Aelbert Kerlen beth(aelt) voor twee dootkisten gemaect voor Wellem Adriaensen en sijn³ de somme</i>	<i>3 gld 15 sts</i>

een uitgave uit 1639 uit het Register van de Tafel van de H. Geest van Berlicum (1620-1662)

Bij de uitgaven van 1645 vond ik *Aelbert* als “*aflegger van een overledene*”.

1645: (na 7 febr. en vóór aswoensdag). <i>Item aen Aelbert Kallen gegeven van Michielen uyt te reken de somma van derthien sts</i>	<i>13 sts</i>
(en even verder) <i>Aen deecaenen van S. Cathalijne altaere van Michielen te begraven, hunne rechticheijt gegeven</i>	<i>14 sts</i>

uitgaven uit 1645 uit het Register van de Tafel van de H. Geest van Berlicum (1620-1662)

Wim van der Heijden ⁴ schreef mij, dat vrijwel op de plaats, waar op het kaartje van de *Middelrodense Onderstal* (zie blz. L-1) *Aelberts* woning is getekend *herberg de Ploeg* lag! De eigenaar van deze herberg was in die tijd *Hendrick Goijarts van der Donck*. Deze had meerdere bezittingen en kan deze herberg dus aan *Aelbert* verhuurd hebben. *Wim* schreef mij, dat hij wel weet, dat in 1650 de herberg in handen van *Hendricks* zoon *Jan Hendrick Goijarts van der Donck* komt, maar dat hij niet heeft kunnen vinden, wie de herbergier vóór 1650 was. Omdat *Aelbert* in 1649 is overleden, kan hij deze herberg tot zijn dood hebben gerund. Mogelijk is *Aelbert* dus behalve *boer* en *timmerman* ook nog *herbergier* geweest!

¹ - Opm.: De huizen van de armen waren dikwijls minder stevig gebouwd, dan die van rijkere inwoners. Bij noodweer konden ze zelfs omwaaien.

² - Opm.: *Claes Corsten / Korsten* is o.a. kleermaker en maakt in opdracht van de H. Geestmeesters regelmatig kleren voor de armen.

³ - Open plaats / niets ingevuld.

⁴ - *Wim van der Heijden* is de schrijver van o.a. *Berlicum Zwerftocht door het verleden*.

Honger en ellende

Aelbert en *Iken* zijn nog maar nauwelijks getrouwd als het *Twaalfjarig Bestand* niet wordt verlengd en de *Tachtigjarige Oorlog* wordt voortgezet. In deel 1 heb ik de ellende van de voortzetting van de oorlog en de rampzalige gevolgen van *Frederik Hendriks belegering van 's-Hertogenbosch* al beschreven.

Ook voor *Aelbert* en *Iken* en hun nog zéér jonge kinderen - hun oudste zoon *Roelof* is tijdens de belegering van 's-Hertogenbosch net 7 jaar - betekent die oorlog *honger en ellende*. *Aelbert* is dan ook niet in staat te voorkomen, dat zijn (stief?)moeder, na de dood van zijn vader, er zo ellendig aan toe is. Zij zijn er zelf ook zéér slecht aan toe.

De verkoop van Ikens erfenis

In 1631, als de broodprijzen tot recordhoogte gestegen zijn, is de nood zó hoog, dat *Aelbert* en *Iken* besluiten hun land - uit Ikens erfenis - te verkopen ⁵.

Jans Erven
Aelbert en Iken
1631

de eerste bladzijde van de verkoopakte uit 1631, waarin *Aelbert* en *Iken* hun land verkopen

1631

de laatste twee regels met de datering van deze verkoopakte

⁵ - Zie ORA Berlicum, inv. no. 55, f94 en f94v.

Dit is ook de akte, waaruit ik al de zinsnede heb weergegeven ⁶, waaruit blijkt, dat *Aelbert* (II 4) een zoon van *Jan Gerits Kerlen* (I 1) is!

Boven iedere verkoopakte staat *de koper*. In dit geval is dat *Jan Gerarts* timmerman *alias den horen*, die we al bij de gezamenlijke timmerklus tegenkwamen.

Mochten jullie vinden, dat ik af en toe lange zinnen gebruik, dan stelt de lengte van mijn zinnen helemaal niets voor, vergeleken met die in deze verkoopakte. Deze akte bestaat namelijk uit één zin en hiernaast heb ik maar ongeveer de helft van die zin afgedrukt! Omdat die ene zin nauwelijks “te behappen” is, zal ik alleen het begin letterlijk weergeven en de rest kort samenvatten.

Jan Gerarts timmerman alias den horen

Dirck en(de) Goijart gebroederen kynderen Roeloff Dircx (vergeetteken)

(Opm.: Wat vergeten is staat (met hetzelfde teken) in de marge, namelijk:) *bij den selven en(de) Ariken dochtere Jan Henricx van Schijndel sijne huysv(rouw)e verwect*

ende Aelbert sone Jan Gerarts Keirle(n) als man en(de) mombor van Yda sijne huysv(rouw)e een dochtere Roeloff Dircx, drie vierde gedeelten in een sesterse tuellants (= land om gewassen te telen) offe daerontrent begrijpende gelegen inde parochie van Berlickem ter plaetsen geheeten Middelrode aen het venne tusschen erffve des Abts van Berne ten eenre ende tusschen de gemeijnte van Berlickem aen d andere zijde, streckende van erffve kynderen Henrick Janssen van Schijndel tot op erffve Jan Thonis Gerarts metten anderen eijnde welke vorsz(eid)e erffenisse Willem sone wijlen Peter Willemsen hadde vercoft ende opgedragen aen Jan Henricxen van Schijndel (breder ?) blijken(de) bij Schepen(en) bryeven in Berlickem daerover gemaect inden datem den vijffsten dach novemb(er) 1575 en(de) nae de doot van hem met vollen rechten aen hen comparanten aengecomen, so men verclaerde hebben zij wettelijk en erfelijk verkocht aan Jan Gerarts timmerman met alle bijbehorende plichten en rechten.

De plichten gaan voor $\frac{3}{4}$ over op de koper en blijven voor een $\frac{1}{4}$ deel voor *Jan Dircxen* (die zijn erfdeel niet verkocht heeft.)

Getuigen *scabini* (= de schepenen) *Jacob Martens ende Tonis Hendricx den 16den augustus 1631.*

De verkoop van hun grond heeft *Aelbert* en *Iken* slechts tijdelijk geholpen.

⁶ - Zie deel 2 II 4, blz. O-2.

Onvoorstelbare armoede

Niet alleen *onze stamvader*, maar ook zijn zoon *Aelbert* (II 4) heeft het slecht getroffen. Door *Frederik Hendriks* rampzalige *belegering van 's-Hertogenbosch* zijn de leefomstandigheden in *Berlicum* zó slecht, dat *Aelbert* ondanks de meerdere beroepen, die hij heeft uitgeoefend, niet in staat is geweest zijn gezin genoeg te eten te geven. Niet alleen zichzelf maar ook *zijn kinderen* hebben een slechte start in het leven gehad.

Behalve dat het gezin ongetwijfeld brood bij de brooduitdelingen in de kerk heeft gehad, hebben de *H. Geestmeesters* nog extra moeten bijspringen, om hen in leven te houden.

1642 vlak voor " <i>St Dionijsavont</i> " (8 oktober) : <i>Aen Aelbert Janssen gegeven</i> 5 gld

een uitgave uit 1642 uit het Register van de Tafel van de H. Geest van Berlicum (1620-1662)

Er staat niet bij waarvoor die vijf gulden gegeven zijn.

1643: <i>Den 29e Meij aen eenen huijsarmen gedaen</i> <i>twee sesteren rogge compt 3 gld 7 sts 2 oort Dico</i> 3 gld 7 sts 2 oort <i>Aelbert Callen te weten.</i>

een uitgave uit 1643 uit het Register van de Tafel van de H. Geest van Berlicum (1620-1662)

Als een gezin van een *man*, die niet ziek of invalide was, geholpen werd - dat kwam nauwelijks voor ! - was de armoe heel schrijnend! Niet alleen *Geritken* (zie deel 1), maar ook *Aelbert* en *Iken* hebben met hun gezin *tot de armen van Berlicum* behoord.

De Vrede van Münster

Aelbert maakt het einde van de Tachtigjarige Oorlog nog net mee ⁷, maar de vrede, die gesloten wordt, stelt voor hem en zijn gezin zo weinig voor, dat ik die niet in dit deel maar in deel 3 zal bespreken.

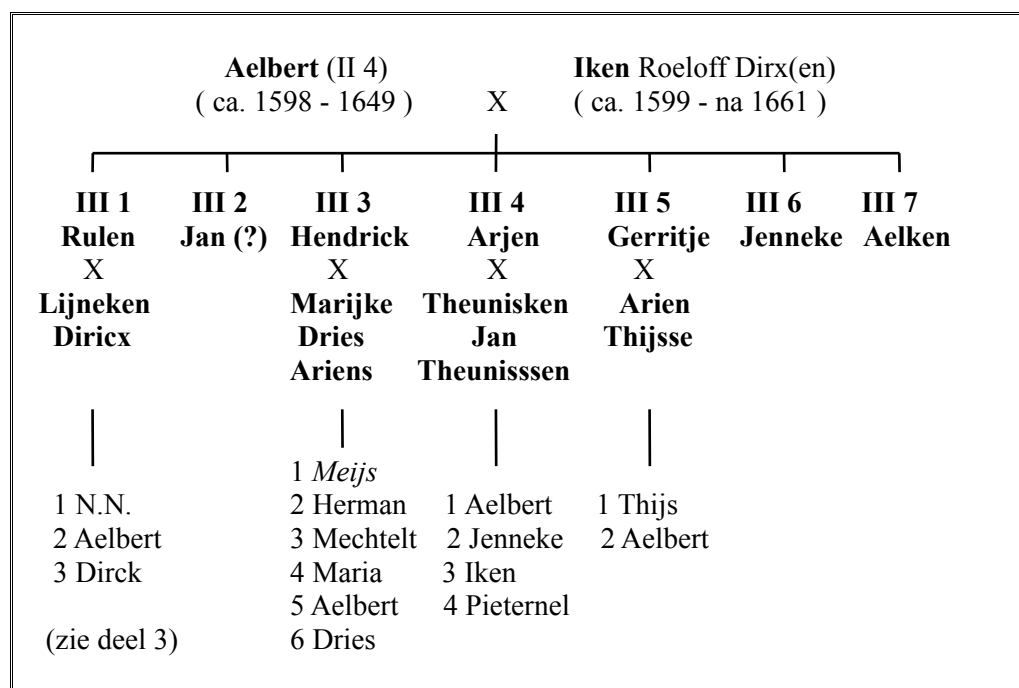
© 2000 M. J. Ph. van der Kallen, Bachplein 5, 2651 TZ Berkel en Rodenrijs Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

⁷ - *Aelbert* overlijdt 20-5-1649. Zijn overlijdensakte staat in De Inleiding op blz. 11 rechtsonder.

□□ KINDEREN VAN AELBERT (II 4)

III De kinderen van Aelbert en Iken, de derde generatie

Een overzicht van Aelberts kinderen

In de overzichten staan zoveel mogelijk de (waarschijnlijke) *roepnamen*.

Rulen, Jenneke en Aelken

Dat *Rulen* (III 1), *Johanna* (III 6) - zo goed als zeker *Jenneke* genoemd - en *Aelken* (III 7) kinderen van *Aelbert* en *Iken* zijn geweest, volgt uit hun doopakten, die al eerder besproken zijn.

Jan

Omdat *Aelbert* en *Iken* meerdere zoons hebben gehad, hebben zij ongetwijfeld ook een zoon *Jan* - genoemd naar Aelberts vader - gehad. Vandaar dat ik hem (met een vraagteken) heb toegevoegd. *Jan* komt niet als peetoom van een van zijn neven of nichten voor. *Jan* zal jong gestorven zijn, vermoedelijk ná de geboorte van *Arjen* - anders was die opnieuw *Jan* naar zijn opa en niet naar zijn oma genoemd - en vóór de geboorte van *Jenneke*.

Hendrick, Arjen en Gerritje

Van *Hendrick, Arjen* en *Gerritje* heb ik geen doopakten gevonden. Hun volgorde staat daarom niet vast. Dat zij kinderen van *Aelbert* en *Iken* zijn geweest, kan uit verschillende akten worden afgeleid.

Hendrick staat in zijn trouwakte (uit 1649) in het R.-K. trouwboek van Berlicum als *Henricus Alberti Jois* ¹ genoteerd. Bij zijn huwelijk is *Rudolphus Alberti Jois* ² getuige. Omdat er in die tijd maar één *Rulen Aelbert Janssen - Rulen* (III 1) - in Berlicum woont, blijkt uit deze trouwakte, dat *Hendrick* een broer van *Rulen* (III 1) is.

Na 1648 werden de door de Republiek veroverde gedeelten van de huidige provincies Noord-Brabant en Limburg rechtstreeks door de *Staten-Generaal* in Den Haag bestuurd. Zij werden daarom *Generaliteitslanden* genoemd. Vanaf 1648 werd in de Generaliteitslanden de uitoefening van de R.-K. godsdienst verboden. Sacramenten mochten niet meer worden toegediend. Men mocht dus niet meer rooms-katholiek trouwen. 18 maart 1656 werd door de Staten-Generaal een *echtreglement voor de Generaliteitslanden* opgesteld. Men moest voortaan óf voor de gereformeerde kerk óf ten overstaan van de burgerlijke overheid een huwelijk sluiten.

Gerritje trouwt in 1662 en krijgt met het hier bovengenoemde echtreglement te maken. Zij trouwt 4 november voor de dominee en 3 december - uiteraard in het geheim - voor de R.-K. kerk. Bij beide huwelijken is *Arjen Aelberts* trouwgetuige. *Gerritjes* trouwakte in het gereformeerde trouwregister van Berlicum geeft de meeste informatie.

Der 4. Novemb: 1662.
Arien Thijns Jonghman van Nistelrooy woufde
Gerritje Aelberts ^{alder} Jonghdochter van Berlicum, wo=
nende alder
Hij geallieert met Hendrick Thijns en Thijf
Huyberk beide gebroeders welke intua voor de
Meder
By met Arien Aelberts gebroeder mede in
stelt voor de Meder

Gerritjes trouwakte uit het gereformeerde trouwregister van Berlicum

¹ - Vertaald: *Hendrick Aelbert Janssen*

² - Vertaald: *Roelof Aelbert Janssen* of *Rulen Aelbert Janssen*.

Den 4 novemb(er) 1662
Arien Thijsse jonghman van *Nistelroij* wonende aldaer
Gerritje Aelberts jongedochter van *Berlicom* wonende alhier
Hij geassisteert met *Hendrick Thijsse* en *Thijs Huijberts* bejide gebroeders³
welcke instae voor de moeder
Sij met *Arien Aelberts* gebroeder welcke instae voor de moeder

Gerritje en *Arien* of *Arjen* zijn dus broer en zus. Verder leeft in 1662 hun moeder nog. *Arjen* trouwt 10 jaar later. Hij trouwt 26 juni 1672 voor de schepenbank en 29 juni 1672 voor de R.-K. kerk. Zijn trouwakte voor de schepenbank geeft de meeste informatie.

*Sijn voor schepenen onderges(cheven) gecompareert
Arjen Aelberts Jonghman van Berlicom
toecoemende da Bruidigem aen eenre ende
Thunicken Jan Thunissen Jonghe dochter van
Schijndel toecoemende bruijt aen andere
hebben met malcanderen gelofte gedaen van
trouwen en ondertrouwen, die sij nae drie
Sonnendaeghse proclamatie sullen solemniseren
ter presentie van Peter Janssen van de
Westerlaeken en Geret Jan Arjens Schepenen
in Berlicom gesumiseert op den
26 Junij 1672 present Scab(ini) ut supra*

Arjens trouwakte uit het Schepenbankregister van Berlicom

Sijn voor schepenen onderges(chreven) gecompareert
Arjen Aelbers jonghman⁴ van *Berlicom* toecoemende bruidigem aen eenre ende
Thunicken Jan Thunissen jonghe dochter van *Schijndel* toecoemende bruijt aen andere
hebben met malcanderen gelofte gedaen van trouwen en ondertrouwen,
die sij nae drie Sonnendaeghse proclamatie sullen solemniseren ter presentie van
Peter Janssen van de Westerlaeken en *Geret Jan Arjens* Schepenen.
In *Berlicom* gesumiseert⁵ op den 26 Junij 1672 Present Scab(ini) ut supra.

In de trouwakten van *Gerritje* en *Arjen* worden hun namen slechts met één patroniem aangegeven. Hun vader heet *Aelbert*, maar dat behoeft nog niet *Aelbert* (II 4) te zijn!

- ³ - Ariens moeder is hertrouwd met *Huijbert Fransen*. *Thijs Huijberts* is Ariens halfbroer, genoemd naar zijn overleden vader. Ariens stiefvader leeft bij hun trouwen nog.
In 1664 wordt *Gerritjes* schoonvader *Peter* van haar tweede zoon *Mathias (Thijs) Adriaens*.
- ⁴ - Jonghman / jonghe vrouw betekent niet jonge man / jonge vrouw, maar *ongetrouwd*.
Ik veronderstel, dat *Arjen* ca 1627 is geboren en bij zijn trouwen ca. 45 jaar oud is.
- ⁵ - Gesumiseert is een verbastering van gesolemniseert (= (het huwelijk) plechtig voltrokken).

Gelukkig brengen de namen van Arjens kinderen en de doopakte van Arjens dochter *Jo(h)anna* uitkomst. Arjens (oudste) zoon heet *Albertus* en Arjens tweede dochter *Ida*. Verder is *Rudolphus Aelberts* peetoom van Arjens dochter *Jo(h)anna*.

1675

de doopakte van Arjens dochter
Jo(h)anna uit het R.-K.
doopboek van Berlicum

6° Martij
Bapt est Jo^hanna filia^o Adriaeni Aelberti
et Antonia conj^o Rudolphi
Aelberti et Elisabetha conj^o Antonij Berli.

1675

6e Maart

Gedoopt is *Jo(h)anna* dochter van *Adrianus Aelberts* en *Antonia*
doopgetuigen : *Rudolphus Aelberts* en *Elisabetha Jan Theunissen*.

Berlicum

Rudolphus Aelberts heeft rond 1675 in Berlicum een unieke naam, m.a.w. *Jo(h)anna*'s peetoom is *Rulen* (III 1). Uit deze doopakte kunnen we afleiden, dat *Rulen* (III 1) en *Arjen* broers zijn.

Er zijn behalve deze doopakte nog meer doopakten, waaruit de onderlinge familierelaties duidelijk naar voren komen :

- *Henricus Aelberts* - *Hendrick* (III 3) - is peetoom van Arjens zoon *Albertus*
- *Gerarda Adriaens* ⁶- *Gerritje* (III 5) - is peettante van Arjens dochter *Ida*
- *Joanna Albers* - *Jenneke* (III 6) - is peettante van Hendricks zoon *Andreas*
- *Aelken Aelberts* - *Aelken* (III 7) is peettante van Rulens zoon *Albertus* en
- *Aelken Aelberts* - *Aelken* (III 7) is peettante van Gerritjes zoon *Albertus*.

Hendrick, *Arjen* en *Gerritje* zijn duidelijk ook kinderen van *Aelbert* en *Iken* geweest.

Vermoedelijk hebben *Aelbert* en *Iken* nog meer dan de 7 genoemde kinderen gehad.

© 2000 M. J. Ph. van der Kallen, Bachplein 5, 2651 TZ Berkel en Rodenrijs

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

⁶ - *Gerarda Adriaens* betekent letterlijk "Gerarda van Adriaen". Bij getrouwde vrouwen kan het zowel "Gerarda dochter van Adriaen" als "Gerarda vrouw van Adriaen" betekenen.

III 3 Hendrick Aelbert Janssen

Hendrick (III 3) en zijn gezin

Een snel gesloten huwelijk?

Hendrick is vermoedelijk in 1623 of 1624 geboren en is 20 mei 1649, als zijn vader, *Aelbert* (II 4), overlijdt, ca. 25 jaar oud. Hij trouwt zó snel na zijn vaders overlijden, dat ik vermoed, dat hij heeft geprobeerd zijn vaders boerenbedrijf (en herberg ?) over te nemen (zie bij II 4, blz. □ L-1 t/m L-3). *Hendrick* is niet *Aelberts* oudste zoon. Meestal neemt die het boerenbedrijf van zijn vader over. Mogelijk heeft *Aelbert* zijn oudste zoon *Rulen* (III 1) als timmerman opgeleid en zijn zoon *Hendrick* (III 3) als boer. Een boerenbedrijf kan niet stilgelegd worden. Bij het overlijden van de boer of boerin moest er zo snel mogelijk een nieuwe komen. *Hendrick* gaat in juni 1649 in ondertrouw en trouwt 11 juli 1649.

undecimus Julij 1649 Solemnizatum est matrimonium inter Henricum Alberti Jois et Maria Andres Adriani Testes Rudolphus Alberti Jois et Gielis Jan Wouters

11 juli 1649 Plechtig is het huwelijk voltrokken tussen <i>Hendrick Aelbert Janssen</i> en <i>Marijke Dries Adriaens</i> Getuigen: <i>Rulen Aelbert Janssen</i> en <i>Gielis Jan Wouters</i>

*Hendricks trouwakte uit
het R.-K. trouwboek van Berlicum*

Hendricks vrouw, Marijke Dries Adriaens

Marijke is bij haar huwelijk met *Hendrick* een weduwe met minstens één kind. *Herman Meijssen* is Marijkes eerste man.

Hermans ouders, *Remigius (Meijs) Hermans* en *Cornelia (Neeltje) Janssen*, zijn 11-11-1615 in de R.-K. kerk van Berlicum en Middelrode getrouwd. *Neeltje* is dan al enige maanden zwanger. *Herman* is in maart 1616 geboren. Als kleuter behoort hij al tot de armste kinderen van Berlicum. Het Register van de H. Geestmeesters, waarin de jaren 1615 tot 1621 stonden, is niet bewaard gebleven, maar dat vanaf 1621 wel. Een H. Geestmeester noteert 5 maart 1621, dat hij “*aen huijsvrouwe van Mues Hermens sijnde in armoede ende noot om Gods (wille)*” 3 pond (= 3 gulden) heeft gegeven. De H. Geestmeesters zorgen niet alleen voor voeding, maar ook voor kleding van de kinderen. Zo wordt regelmatig in ‘s-Hertogenbosch laken gekocht om daarvan door de kleermaker voor de kinderen van *Meijs Hermans* kleren te laten maken. Ook krijgen ze van hen klompen. Het viel me op, dat *Herman* in 1632 - zijn vader is dan al dood - een paar schoenen krijgt. Doordat *Herman* van hen *schoenen* krijgt, vermoed ik, dat hij geen boerenknecht of boer is geworden.

Marijke is 26-2-1645 met *Herman* getrouwd. Ook zij is dan al enige maanden zwanger. Hun zoon *Amijs* - kortweg *Meijs* genoemd - is in mei 1645 geboren. Mogelijk hebben ze meer kinderen gehad. Na Hermans dood blijft *Marijke* dus met minstens één kind achter.

Als arme weduwe met een of meer kinderen had je in de 17e eeuw geen vooruitzicht op een redelijk bestaan. Opnieuw trouwen was eigenlijk de enige oplossing. Door haar ten huwelijk te vragen, is *Hendrick* (III 3) ongetwijfeld *Marijkes* reddende engel geweest. *Marijkes* zoontje *Meijs* is net vier jaar als *Hendrick* zijn vader wordt. *Marijkes* vader *Dries Ariaens* leeft bij haar tweede huwelijk nog. Hij wordt in 1652 pater van dochter *Mechtelt* (IV 5). *Marijkes* moeder heeft waarschijnlijk *Mechtelt* geheten.

Omdat *Mechtelts* peettante *Anna Adriaens Broeren* en de peettante van *Aelbert* (IV 7) *Aldegundis Adriaens Broeren* heet, vermoed ik, dat *Marijkes* familienaam *Broeren* was.

En omdat het in die tijd gebruikelijk was, dat een weduwe haar eerste zoon uit een volgend huwelijk naar haar overleden man noemde, heet *Hendricks* oudste zoon geen *Aelbert* maar *Herman*. Zo komt de voornaam *Herman* in onze familie.

De verhuizing naar Schijndel

Bij het sluiten van de vrede in 1648 staat het hele gebied rond 's-Hertogenbosch nog onder water. Direct nadat vrede gesloten is, proberen de bewoners hun woongebied zo snel mogelijk droog te krijgen. Omdat het ondergelopen land laag ligt, vergt dat veel tijd. En het zit de bewoners van dat gebied ook nu weer niet mee.

Begin januari 1651 bezwijken bij hoog water in Gelderland een paar grote rivierdijken. Daardoor komt o.a. een groot deel van Oost-Brabant onder water te staan. Na 26 januari stijgt in *Berlicum* het water zó erg, dat de bewoners naar hun zolders moeten vluchten. Pas na acht bange dagen begint het water iets te zakken. En pas die zomer is het water ver genoeg gezakt om aan de reparatie van de huizen en schuren te kunnen beginnen. Ook alle bruggen moeten hersteld worden. En er blijft de *Berlicummers* ook daarna weinig bespaard, want al in 1658 volgt de volgende watersnood. Er is dan zelfs sprake van “de hoogste waterstand ooit”. Probeer onder deze omstandigheden maar eens het hoofd boven water te houden. *Berlicum* blijft voor onze familie een rampzalig oord.

Hendrick hakt de knoop door en besluit - waarschijnlijk als eerste “van der Kallen” - *Berlicum* te verlaten. Hij verhuist met zijn gezin naar *Schijndel*. Hij vestigt zich daar als boer in het gehucht *de Borne*, gelegen in het *Schilt*. Een goede beslissing, want hij boert daar goed, in ieder geval zo goed, dat ook zijn kinderen *boer* en *boerin* kunnen worden.

Hendrick overlijdt in 1682 en is, voor zover bekend, ook de eerste “van der Kallen”, die zijn kinderen *landbouwgrond* nalaat, het kostbaarste, dat een kind in die tijd kan erven.

Meijs overlijdt twee jaar later. *Herman* (IV 4), die ongetwijfeld zijn vaders boerenbedrijf heeft overgenomen, overlijdt in februari 1693. Een maand later overlijdt ook *Marijke*. Tot dan toe hebben de kinderen hun vaders grond onverdeeld gelaten. Na

de dood van *Herman en hun moeder* besluiten de overgebleven kinderen tot erfdeling over te gaan.

De erfdeling

De *erfdeling* is in twee schepenakten vastgelegd ¹. Ik zal beide akten samenvatten.

Een samenvatting van de eerste akte:

“Op heden den vijftienden april seshien hondert drijentnegentigh sijn ten versoucke (= op verzoek) van de gesamentlijcke kinderen en erffgenamen wijlen Hendrick Aelberts gecompareert (= verschenen) Gijsbertus de Jongh als geauthoriseerde van heere Officier Jan Willems van Herentum ende Jan Willems van de Ven Schepen(en) in Schijndel gecompareert op selver drije stucken hoplant in den Borne ter plaetsen in de Schilt gelegen. Ende heeft die voors(chreven) gecommiteerde ten overstaen van Schepenen bovengen(oem)t aldaer de voors(chreven) drije stucken gedeijlt ende met palen affgesteken”.

Vervolgens wordt vastgelegd hoe en waar de scheidingspalen zijn geplaatst, zodat de eigenaren van aanliggende percelen niet kunnen pretenderen recht te hebben op deze stukken land.

“Noch heeft den selven gecommitt(eerd)e van Officier gecompareert op selver acker teulants gelegen inde Borne ter plaetse achter Hendrick uit Velt genoemt het Nieulant werdende aen dieen eijnde tot twee ackers ende aen het ander eijnde tot een geteult (= gedeeld) ende oversulx aen ijder eeijnt gesteken eenen pael, om bij deselve erffgen(amen) de voors(chreven) partijen van goederen gedeijlt te werden. Hebbende dito gecommitt(eerd)e ten overstaan van Schepenen bovengen(oem)t de voors(chreven) palen gelegd in ban en velde ten eijnde niemant deselve sal hebben te molesteren ofte uijt te trecken op ene pene van (= op straffe van) t'sestig goude realen. Oirconde onders(chreven) Schepenen Datum als boven.”

en door de schepenen en Gijsbertus de Jongh ondertekend.

Een samenvatting van de tweede akte:

Wij Jan Willems van Herentum ende Jan Willems van de Ven, Schepenen in Schijndel tuijgen (= getuigen) dat voor ons comen (= gekomen) sijn Albert soone Hendrick Aelberts, Jan Hendrick Smulders man ende momboir van Maria sijner huijs(vrouw)e ende Mechtelt, beijde dochteren Hendrick Aelberts, voorseijde huijsvrouw van Peter Jan Sijmens ende van de selven haren man Peter Sijmens navolgende geauthoriseert Jan Jan Driessen ende Aert Jan Aertsen van de Aa als geeede momboirs over de onmondige kinderen Harman Hendrick Aelberts verweckt bij Barbara sijne huijs(vrouw)e dochtere Jan Aertsen van de Aa voors(chreven) alle kinderen Hendrick Aelberts voors(chreven) bij Marijke Dries Ariens sijnen huijs(vrouw)e verweckt. Mitsgaders alnoch Rutger Janssen van Berckel ende Jan Aertsen als geeede momboirs over de twee onbejaerde kinderen Amijs Hermens van Boeckel voorsoone van Merijcke Dries Ariens in haren eersten houwel(ijck) verweckt, waer moeder aff is Lijsken Janssen van Berckel. Ende hebben mette gecommiteerde van heere Officier gescheijd(en) ende gedeijlt de goederen hier na gespecific(eer)t hen comparant(en) van heure ouders achtergelaten soo sij verclaerden.

¹ - Zie het ORA van Schijndel, inv. no. 143, fol. 48v t/m fol. 51 (2 akten).

Overmits welcke voors(chreven) scheijdinge ende deijlinge bij loote des gecommitt(eerd)e te deel is gevallen die voors(chreven) Albert Hendrickx een ackerken teulants off hoplant met de gerechtigheit van de dijck daerteijnde aen gelegen groot een loopense lants (ca. 0,17 ha) ofte daer ont(rent) begrijpende gelegen binnen dese parochie voors(chreven) onder den Borne ter plaetse inde Schilt aen d'een sijde Goijert Mullenbroex, d'ander sijde d'onmondige kinderen van Herman Hendrix condibidenten, streckende van erve N.N. tot op erve Bartel Rijckers ende de gemijnte aldaer."

Dan volgen de verplichtingen. *Aelbert* moet goedvinden, dat men van het daar gelegen voetpad over zijn land gebruik maakt, de hekken onderhouden, doorgang naar de twee volgende percelen verlenen en de bijbehorende dorpsbelastingen betalen.

(Opm.: Dit soort verplichtingen geldt ook voor de andere erfgenamen.)

"Overmits welcke voors(chreven) scheijdinge ende erffdeijlinge in loote des here gecommitt(eerd)e te deel gevallen is die voors(chreven) onmondige kinderen Herman Hendrickx een acker teul off hoplant met sijne gerechtigheit groot een loopense ofte soo groot ende cleijn t'selve met twee palen affgepaelt is met de gerechtigheit van de dijck daer teijnde aengelegen, gelegen binnen dese parochie van Schijndel onder den Borne innen Borne inde Schilt aen d'een sijde Aelbert cond(ibident), d'ander sijde Mechtelt huijsv(rouw)e Peter Jan Sijmens condibident, streckende van erve N.N. tot op erve Bartel Meusschen, metter last, dat dit perseel over de voors(eijd)e sal moeten wegen (= overpad verlenen) aen Jan Sijmens condibident ende oock andere te wegen over den dijck die gerecht sijn (= die daartoe gerechtigd sijn). Soo is vrij uijt genomen dorps commeren ende nabuerl(ijcke) lasten (= dorpsbelastingen).

Daarna volgt de beschrijving van wat "*Mechtelt, huijsv(rouw)e Peter Jan Sijmens, bij blinde loote*" krijgt. Zij krijgt de akker met houtgewas van ongeveer een loopense groot, die ligt naast het land, dat de onmondige kinderen van *Herman* hebben geërfd.

Dan volgt de beschrijving van wat de echtgenote van *Jan Smulders* krijgt. Zij krijgt de halve akker met houtgewas, rechten en toebehooren, ca. anderhalve loopense groot, behorend tot "*t Nieulant*" (zie de eerste akte).

Tenslotte wordt het vijfde stuk land, de andere helft van "*t Nieulant*" (zie hierboven) toegewezen aan de onmondige kinderen van Hendricks stiefzoon *Amijs Hermens*.

(Opm.: Ook bij de laatste drie toewijzingen worden de verplichtingen en lasten opgesomd.)

Daarna volgt nog een halve bladzijde ambtelijke taal. De akte is door dezelfde personen als bij de eerste akte ondertekend. Onder de handtekeningen staat 1693.

In de eerste akte wordt de *landbouwgrond* van hun overleden vader - *Hendrick* (III 3) - in drie resp. twee stukken verdeeld en in de tweede akte volgt de toewijzing van deze vijf stukken aan de erfgenamen.

Hendrick kan met recht beschouwd worden als de *grond legger* van de *Schijndelse* tak. Zijn nakomelingen verwerven gaandeweg *steeds meer grond* en hebben het relatief goed. Zij hebben - zoals we hierna zullen zien - *ruim twee eeuwen* in *Schijndel* geboerd.

□□□ KLEINKINDEREN VAN AELBERT (II 4)

IV Kleinkinderen van Aelbert en Iken, de vierde generatie

De "van der Kallen" kleinkinderen ¹

In de periode, dat de derde en vierde generatie leeft, worden familienamen sporadisch gebruikt. Men gebruikt de achternaam niet, maar kent hem wel. Pas tegen het einde van de 17e eeuw gaat men weer familienamen gebruiken. Vlak voor 1700 duikt ook onze familienaam weer op. De kleinkinderen van *Aelbert* en *Iken*, die sluimerend "van der Kallen" heten, zal ik voor het gemak "van der Kallen"s blijven noemen. *Aelbert* en *Iken* hebben minstens twaalf "van der Kallen" kleinkinderen gehad, die samen de vierde generatie vormen (z.o.z.). *Aelbert* heeft zo goed als zeker geen van zijn kleinkinderen gekend, maar *Iken* heeft haar oudste kleinkinderen wel zien opgroeien.

De eerste tweeling

Kleindochter *Mechtelt* (IV 5) is de eerste "van der Kallen", die een tweeling krijgt, een twee-eiige tweeling, een meisje en een jongen. Tweelingen worden meestal te vroeg geboren, wegen minder dan eenlingen en hadden daardoor, zeker in de 17e eeuw, weinig overlevingskansen. *Mechtelt* en haar man *Peeter* hebben in zekere zin nog geluk, want het meisje blijft leven. Het jongetje, hun oudste zoontje, leeft maar een paar dagen.

De eerste "bastaert"

Kleinzoon *Aelbert* (IV 7) is de eerste "van der Kallen", die een onwettig kind krijgt en daarmee ook de eerste ongehuwde vader (zie verder IV 7).

De "Van der Kallen" nakomelingen

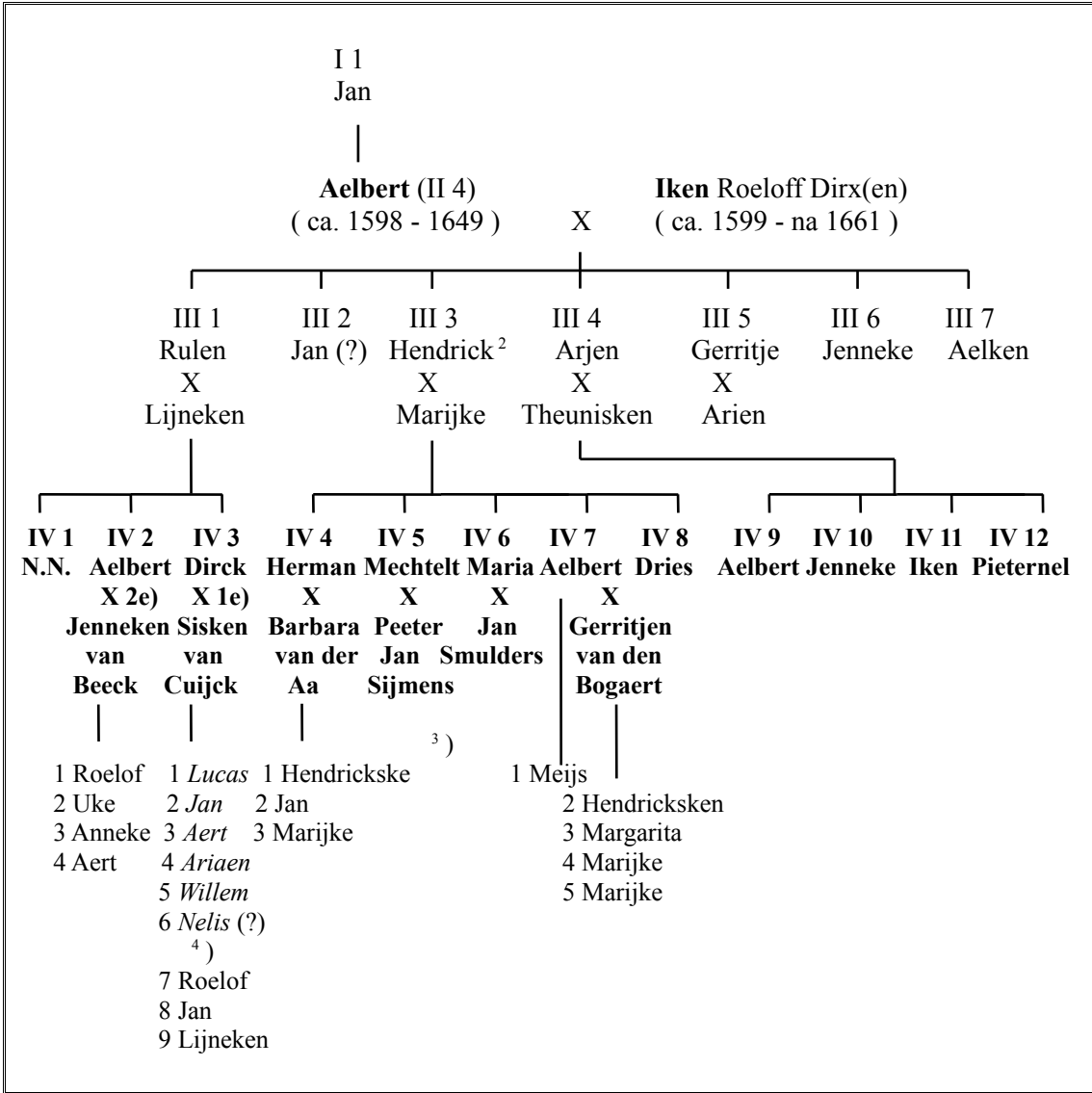
De kleinzonen *Aelbert* (IV 2), *Dirck* (IV 3), *Herman* (IV 4) en de al hierboven genoemde *Aelbert* (IV 7) hebben "Van der Kallen" nakomelingen. De huidige "van der Kallen"s stammen voor het overgrote deel af van *Aelbert* (IV 2) en voor maar een klein deel van *Herman* (IV 4).

De oudste zijtak

Herman (IV 4) en zijn "Van der Kallen" nakomelingen heb ik - zie de Inleiding blz. 18 - de *Schijndelse tak* genoemd. (Voor deze zijtak zie IV 4.)

¹ - Bij de met □□□ gemerkte bladzijden gaat het over de "van der Kallen" kleinkinderen en hun "van der Kallen" nakomelingen. Dat zal ik verder niet meer vermelden.

Een overzicht van de vierde generatie

² - Hendrick (III 3) heeft ook nog minstens 1 stiefkind - *Meijs* - gehad (zie bij III 3). Dit stiefkind heeft niet "van der Kallen" geheten en staat daarom niet bij de vierde generatie "van der Kallen's" vermeld.

³ - De kinderen van de vrouwelijke "van der Kallen's" van de vierde generatie staan niet in dit schema maar wel bij de basisgegevens (op de donkergroene bladzijden) vermeld.

⁴ - De *cursiefgedrukte kinderen* zijn *stiefkinderen* van Dirck (IV 3), voor zover zij bij zijn trouwen nog in leven waren. Zie verder bij de basisgegevens.

IV 4 Herman Hendrick Aelberts, stamvader van

DE SCHIJNDELSE TAK

Herman, stamvader van de Schijndelse tak

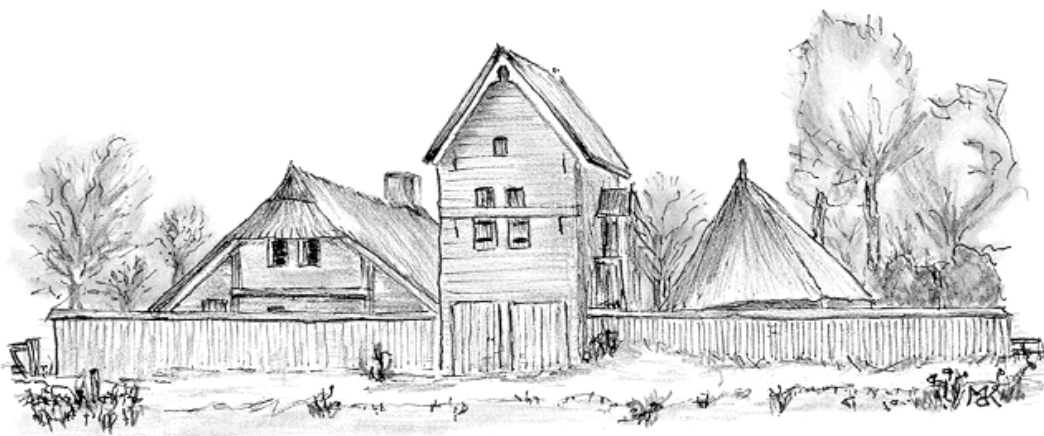
De oudste zijtak, een typische boerentak

Bij *Herman* (IV 4) heb ik - zie de Inleiding blz. 18 - een *zijtak* laten beginnen. *Herman* (IV 4) en zijn nakomelingen vormen de *Schijndelse tak*.

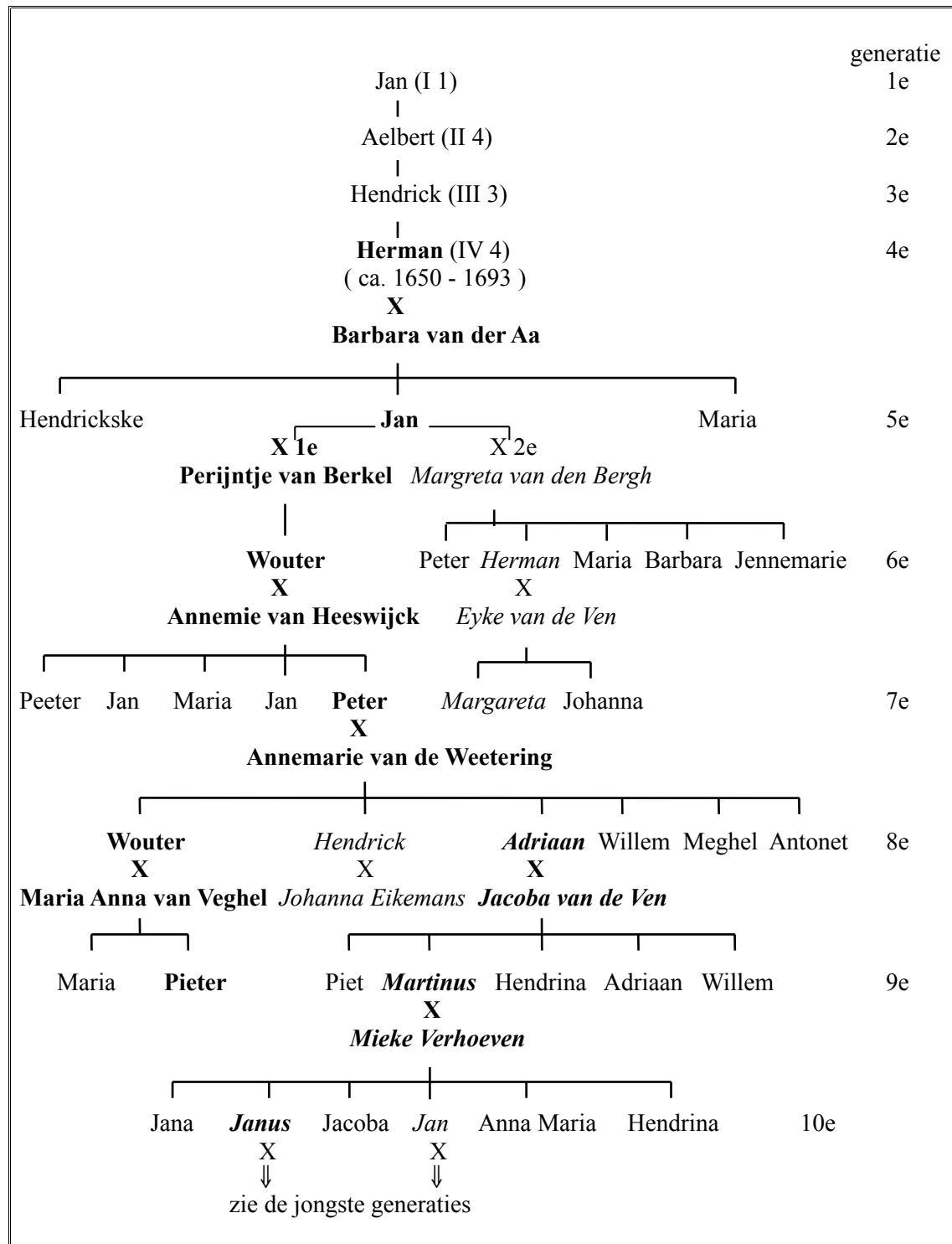
Herman en zijn mannelijke nakomelingen zijn generaties lang *boer* geworden. De dochters zijn voor een deel *boerendochter* gebleven of *boerin* geworden. *Eeuwenlang* leven zij als hun (voor)ouders. Het lijkt of *de tijd heeft stilgestaan*. Voor de oudste generaties van deze “van der Kallen” tak is dat in hun voordeel. Zij zijn zelfstandig gebleven en hebben hun boerenbedrijf weten te behouden.

In veel oude aktes worden ze *bouwlieden*, een verkorting van landbouwlieden, genoemd, maar alle boerenbedrijven in die tijd waren *gemengde bedrijven*. Naast land, dat men bebouwde, hield men ook vee, in ieder geval minstens kleinvee, zoals varkens en schapen. Men had de mest van de dieren nodig om de schrale Brabantse zandgrond te bemesten. Kunstmest bestond nog niet. Hoe meer grond men had, hoe meer dieren men moest houden. Omdat ze niet alleen land bebouwden, zal ik ze *boeren* en *boerinnen* noemen. Dat geeft hun beroep beter weer.

Hoe de *Schijndelse “van der Kallen” boerderij* er precies uit gezien heeft, is niet bekend. Wel weten we, dat de Brabantse 17e eeuwse boerderijen nog grotendeels van hout waren opgetrokken. De daken waren met riet bedekt. Ook waren ze omheind, om er voor te zorgen, dat de dieren niet weg konden lopen.

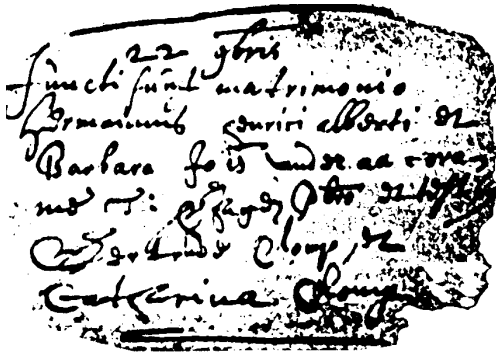
Een overzicht van de oudste generaties van de Schijndelse tak

Het Schijndelse familiebedrijf

De opvolging bij het Schijndelse familiebedrijf

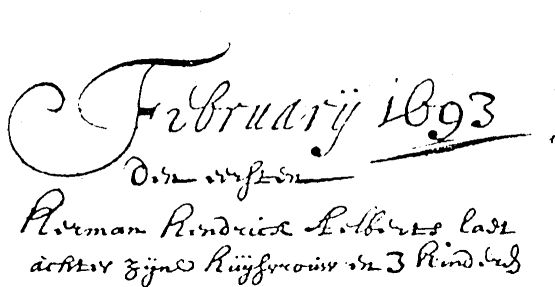
Herman (IV 4) is waarschijnlijk in *Berlicum* geboren. Tussen 1657 en 1665 is hij met zijn ouders naar *Schijndel* verhuisd. Daar is hij door zijn vader opgeleid om als oudste eigen zoon zijn boerenbedrijf te zijner tijd van hem over te nemen. In 1682 is het zo ver. Het is in die tijd voor een *boer* ontzettend belangrijk *een zoon* te krijgen. Een zoon moet hem helpen als hij oud wordt en het zware werk op de boerderij niet alleen meer aankan. Met een zoon blijft zijn boerenbedrijf, zijn levenswerk, ook *binnen de eigen familie*. *Herman* is al over de 30 - relatief oud - als hij zijn vader kan opvolgen. Hij wacht niet tot zijn vader gestorven is, maar verwekt al vóór zijn vaders overlijden een kind. Zijn vader, *Hendrick* (III 3), overlijdt in mei 1682. *Herman* trouwt nog datzelfde jaar, maar wacht wel met trouwen tot *Barbara* hoogzwanger en het kind levensvatbaar is.

22 november (1682)
Zijn in het huwelijk verbonden
Hermannus Hendrick Aelberts en
Barbara Jan van der Aa
in tegenwoordigheid van mij
T. Verhagen, priester, en getuigen
Gertrude Clomp en
Catharina Clomp.

Uit het trouwregister van de R.-K. kerk te Schijndel (1669-1772)

En werd het een stamhouder? Nee, drie weken later krijgt *Herman* een dochter. Vier jaar later, in 1686, krijgt hij wel een zoon, *Jan*, maar *Jan* is pas 6 jaar als *Herman* overlijdt.

Februarij 1693
den eersten
Herman Hendrick Aelberts laet
achter zijne hujsvrouw en 3
kinderen

Uit het gereformeerd begraafregister van Schijndel (1676-1698)

Barbara krijgt het als weduwe met drie jonge kinderen en een boerderij zwaar, maar redt het. Haar enige zoon *Jan* volgt haar op.

Jan trouwt in 1716 met *Perijntje Wouters*. Ook *Jan* krijgt het zwaar. In augustus 1718 - drie weken na de geboorte van zijn oudste zoontje *Wouter* - overlijdt *Perijntje* en een half jaar later ook zijn moeder. Een paar maanden later hertrouwt hij. Hij krijgt nog twee zonen, waarvan hij er een overleeft. Zijn oudste zoon *Wouter* volgt hem op.

Ook bij *Wouter* (6e generatie) lukt het *maar net* om de boerderij *in de familie* te houden. *Wouter* krijgt vier zonen, maar alleen de jongste, *Peter*, blijft leven. De opvolgers kunnen pas trouwen als hun vader de bedrijfsvoering aan hen overdraagt. *Peter*, genoemd naar *Perijntje*, kan, omdat zijn vader heel oud wordt, pas op 46-jarige leeftijd trouwen!

Peter (7e generatie) krijgt toch nog zes kinderen, vier zonen op rij en twee dochters. Ook hij krijgt het niet gemakkelijk. Als de oudste twaalf en de jongste net twee jaar is overlijdt zijn vrouw en laat zij hem met zes kinderen achter. Vijf jaar later overlijdt ook nog zijn jongste zoon, *Willem*, op 13-jarige leeftijd. *Peter* hertrouwt niet. Hij voedt het zestal, later vijftal, zelf op. Ook *Peter* wordt, net als zijn vader, heel oud, maar hij draagt de bedrijfsvoering tijdig over aan zijn zoon *Wouter*. Zelf kan hij dan als *rentenier* van zijn welverdiende oude dag genieten. Het vijftal houdt intussen onder leiding van *Wouter*, die in 1827 met *Maria Anna van Veghel* trouwt, het bedrijf gaande. *Peter* overlijdt in 1837.

Wouter (8e generatie) is al op 23-jarige leeftijd getrouwd, maar moet heel lang wachten op een stamhouder. Pas als hij 38 jaar is, krijgt hij een zoon. *Wouter* overlijdt als zijn zoon *Pieter* 12 jaar is. Pieters moeder houdt het bedrijf draaiend tot *Pieter* oud genoeg is om het van haar over te nemen.

Bij *Pieter* (9e generatie) eindigt de “*van der Kallen*” opvolging.

De omvang van de Schijndelse “van der Kallen” boerderij vóór 1800

Zoals we gezien hebben zijn de oudste zonen bevoorrecht. Zij erven hun vaders bedrijf. Toch zijn ook zij niet altijd “goed af”. Behalve dat zij soms lang moeten wachten, voordat zij mogen trouwen, is het voor hen nadelig als zij meer dan één broer of zus hebben.

In de *Meierij* erven alle kinderen een *gelijk deel*. Omdat de oudste zoon van een boer het huis met bijbehorend erf en opstallen krijgt, erft hij *minder grond* dan zijn broers en zussen. Het meest ideaal is, als een boer *één zoon en één dochter* heeft. De zoon kan hem later helpen en de dochter zijn vrouw en als de zoon met een gelijkwaardige partij trouwt, m.a.w. met een boerendochter, die *ongeveer evenveel* erft, dan blijft de omvang van de boerderij in tact. Man en vrouw erven dan beide ongeveer “*een halve boerderij*”. Hetzelfde geldt omgekeerd voor zijn zus.

Bij Hermans kinderen blijven na *Hendrickskes* dood, *één zoon en één dochter* over. Beide trouwen en erven ieder “*een halve boerderij*” dat wil dus zeggen, dat na de overdracht naar de volgende generatie *de omvang van het familiebedrijf in tact blijft*.

Wouter (6e generatie) is door de vroege dood van zijn moeder zelfs nog beter af. Hij erft bij haar dood - drie weken oud - al “*de halve boerderij*” en later bij de dood van zijn vader *nog een kindsdeel*. *De omvang van het familiebedrijf neemt daardoor toe*. Ook bij zijn kinderen doet de situatie van *één zoon en één dochter* zich voor, omdat van *Wouters* vijf kinderen alleen *Maria* en *Peter* blijven leven. Zij erven ieder “*een halve boerderij*”, waardoor hun boerderijen weer ongeveer even groot zijn als die van hun vader. Hoe omvangrijk hun boerderijen zijn geworden, kan afgeleid worden uit *Maria's* nalatenschap.

Het belang van Maria's nalatenschap

Maria (7^e generatie) trouwt met *Lambert van der Schoot*, die zij overleeft. *Lambert* is 25-6-1813 in Schijndel overleden. *Maria* is zo vermogend, dat zij na *Lamberts* dood kan gaan *rentenieren*. Al vóór *Lamberts* dood heeft zij een *testament*¹ laten opstellen. Zij heeft daarin haar broer *Peter van der Kallen*, haar zwager *Adriaan van der Schoot* en haar nicht *Gijsberdien van Gerwen* tot erfgenamen benoemd. *Maria* overlijdt 17-1-1819.

27-12-1817 wordt een nieuwe wet met betrekking tot het betalen van *successiebelasting* over nalatenschappen bij *vererving in niet rechte lijn* van kracht. Vanaf die datum moeten de belastingontvangers *een overzicht van de baten en lasten van een nalatenschap* opmaken. Zo'n overzicht werd vlak na de invoering van deze wet voor iedere overledene opgemaakt, later alleen als er daadwerkelijk *successiebelasting* betaald moest worden. Zo'n overzicht werd *Memorie van Successie* genoemd. Over bedragen van minder dan 300 gulden werd geen belasting geheven. Alleen over erfenissen van *vermogende mensen* moest *successiebelasting* betaald worden.

Maria is de eerste *vermogende* "van der Kallen", die na de invoering van deze wet overlijdt. Haar broer *Peter* is de eerste "van der Kallen", die *successiebelasting* moet betalen.

Omdat *vererving in rechte lijn*² tot 1878 nog vrijgesteld werd van de heffing, kunnen we *alleen via een omweg* – namelijk door middel van *Maria's nalatenschap* - meer over de precieze omvang, ligging en waarde van het Schijndelse familiebedrijf te weten komen.

Maria's nalatenschap

De *Memorie van Successie* van *Maria* begint met :

“Wij ondergetekenden

Peter van der Kallen, weduwnaar van *Anna Maria van de Wetering*, landbouwer, wonende te Schijndel onder het gehucht Lutteleinde op de Keur, wijk K no. 223 en

Adriaan van der Schoot in huwelijk hebbende *Cornelia Klomp*, rentenier, wonende te Schijndel onder het gehucht Elschot, wijk Y no. 591 en

Hendrikus van Gerwen, weduwnaar van *Gijsberdina van der Schoot*, landbouwer, wonende binnen deze dorpe onder het gehucht Lutteleinde in de Put Steege, wijk K no. 233, in hoedanigheid van vader en wettige voogd over *Gijsberdina* deszelfs minderjarige dochter in huwelijk verwekt bij wijlen *Gijsberdien van der Schoot*”.

Zij komen, om de *Memorie van Successie* op te stellen, bijeen in het huis van *Adriaan*.

¹ - Opgesteld 7-4-1813 te Schijndel door Notaris van Beverwijk en 16-4-1819 in Sint-Oedenrode geregistreerd.

Zie de *Memories van Successie*, kantoor St-Oedenrode, inv. no. 2, memoriëno. 254.

² - Erfenissen, waarbij een ouder van een kind of een kind van een ouder erft.

Maria's bezittingen worden zeer uitvoerig beschreven.

Als voorbeeld geef ik de beschrijving van no. 1.

“Dat het actief van de overledenes boedel bestaat in de navolgende goederen no 1 in een perceel bouwland met de graskanten en houtwassen daar aan gehorende, gelegen te Schijndel onder het gehucht Lutteleinde, in het Achterste Hermalen, zijnde nr 2303 groot een loop(ens)e en twee en twintig roeden, waardig geschat op een honderd en twintig guldens 120”

Uit de *Memorie van Successie* van Maria blijkt, dat zij bij haar overlijden nog heel wat *percelen land uit de ouderlijke boedel* bezit. Haar nalatenschap bevat 17 nummers. In de eerste 8 nummers wordt beschreven, wat ze aan grond *uit de ouderlijke boedel* bezit. Daarna volgen de goederen, die *“staande huwelijk”* zijn *verkregen*, zowel onroerende als roerende goederen, waarvan zij bij haar overlijden *de helft* bezit.

Hieronder zal ik eerst *de waarde* van Maria's nalatenschap weergeven.

uit de ouderlijke boedel - no. 1 t/m no. 8 - :

- no. 1 t/m 5 5 percelen bouwland met een waarde van 120, 50, 250, 100 en 60 gulden,
- no. 6/7 2 percelen hooi- of weiland met een waarde van 260 en 200 gulden en
- no. 8 2 hooi- of weiland, 1 bos- en 2 bouwland percelen, samen 295 gulden.

De nummers 1 t/m 8 zijn samen *1335 gulden* waard.

“staande huwelijk” *verkregen* - no. 9 t/m no.17 - , waarbij *de halve waarde* van:

- no. 9/10 haar huis, bestaande uit twee woningen en twee daarvan afgezonderde schopjes met hof, gelegen binnen *Schijndel* onder het gehucht *Borne* in het Steegje en een naastliggende hof³, samen 375 gulden,
- no. 11/12 een perceel hooi- of weiland en een perceel bouwland, samen 125 gulden,
- no. 13 een erfpacht van 65 gulden,
- no. 14 een schuldbekentenis van 99 gulden en 19 stuivers plus nog 23 cent rente,
- no. 15 de opbrengst van haar in het openbaar verkochte roerende goederen, 119,15 gulden,
- no. 16 de opbrengst van eikebomen, 249,80 gulden en een paar zilveren schoengespens met een geschatte waarde van 5,85 gulden,
- no. 17 nog te betalen landhuren 202 gulden en kontant geld 51,37 gulden.

De nummers 9 t/m 17 zijn samen *1293,35 gulden* waard.

Lasten : nog te betalen 128,35 gulden, waarvan 67,75 voor dood- en begrafeniskosten.

De totale erfenis, baten min lasten, bedraagt precies *2500 gulden*.

De *pastoor* krijgt de *119,15 gulden* en de *zilveren schoengespens*, samen *125 gulden* en *100 gulden* gaat naar de *armen*. Van de rest erft *Peter* de helft, m.a.w. *1137,50 gulden*. *Peter* moet hierover 52 gulden en 32½ cent successiebelasting betalen.

³ - Een hof was in dit verband meestal een moestuin.

Bij de samenvatting van *de omvang* van de percelen grond uit Maria's nalatenschap heb ik *loopense* en *roede* afgekort en deze oude oppervlaktematen naar ha omgerekend.

uit de *ouderlijke boedel* - no. 1 t/m no. 8 - :

no. 1 t/m 8 zijn 1 L 22 R, 37 R, 3 L 22 R, 3 L 1 R, 1 L 31 R, 3 L 29 R, 5 L en 1 L⁴.

De nummers 1 t/m 8 hebben samen een omvang van ca. 3,36 ha.

"*staande huwelijk*" verkregen - no. 9 t/m no. 17 - :

no. 9 t/m 12 zijn samen ongeveer de helft van 12 L.

De nummers 9 t/m 12 hebben samen een omvang van ongeveer de helft van 2,04 ha.

De omvang van Maria's boerderij heeft dus *ongeveer 5½ ha* bedragen.

Tenslotte kan er nog iets gezegd worden over *de ligging* van Maria's nalatenschap.

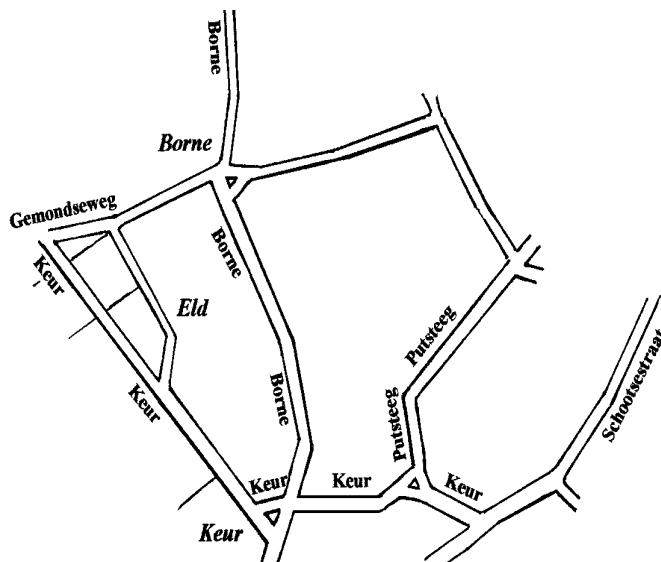
De percelen van no. 1 t/m no. 8 liggen deels in *Schijndel* in het gehucht *Lutteleinde*, o.a. in "*Achterste Hermalen*" en "*Achterste Beek*", één perceel ligt in *Schijndel* onder het gehucht *Elschot* en enige percelen liggen in *Sint-Oedenrode* in "*de Ollandse Stok*".

Ook de percelen van no. 11 en no. 12 liggen in "*de Ollandse Stok*".

Adriaan woont in *Elschot* en zal waarschijnlijk het perceel hooi- of weiland in *Elschot* (no. 6 met een waarde van 200 gulden) hebben gekozen. *Peter* zal ongetwijfeld de resterende percelen afkomstig uit zijn vaders nalatenschap (no. 1 t/m 5 en no. 7 en 8, met een gezamenlijke waarde van 1135 gulden) hebben gekregen.

Waarde, ligging en omvang van het Schijndelse familiebedrijf in 1802

Wouter (6e generatie) is in 1802 overleden en Maria heeft "*een halve boerderij*" geërfd. Omdat de waarde van de percelen voor de successiebelasting *zo laag mogelijk* werd opgegeven, ligt de werkelijke waarde hoger. *Het Schijndelse familiebedrijf* zal daarom in 1802 *ongeveer drie duizend gulden* waard geweest zijn.

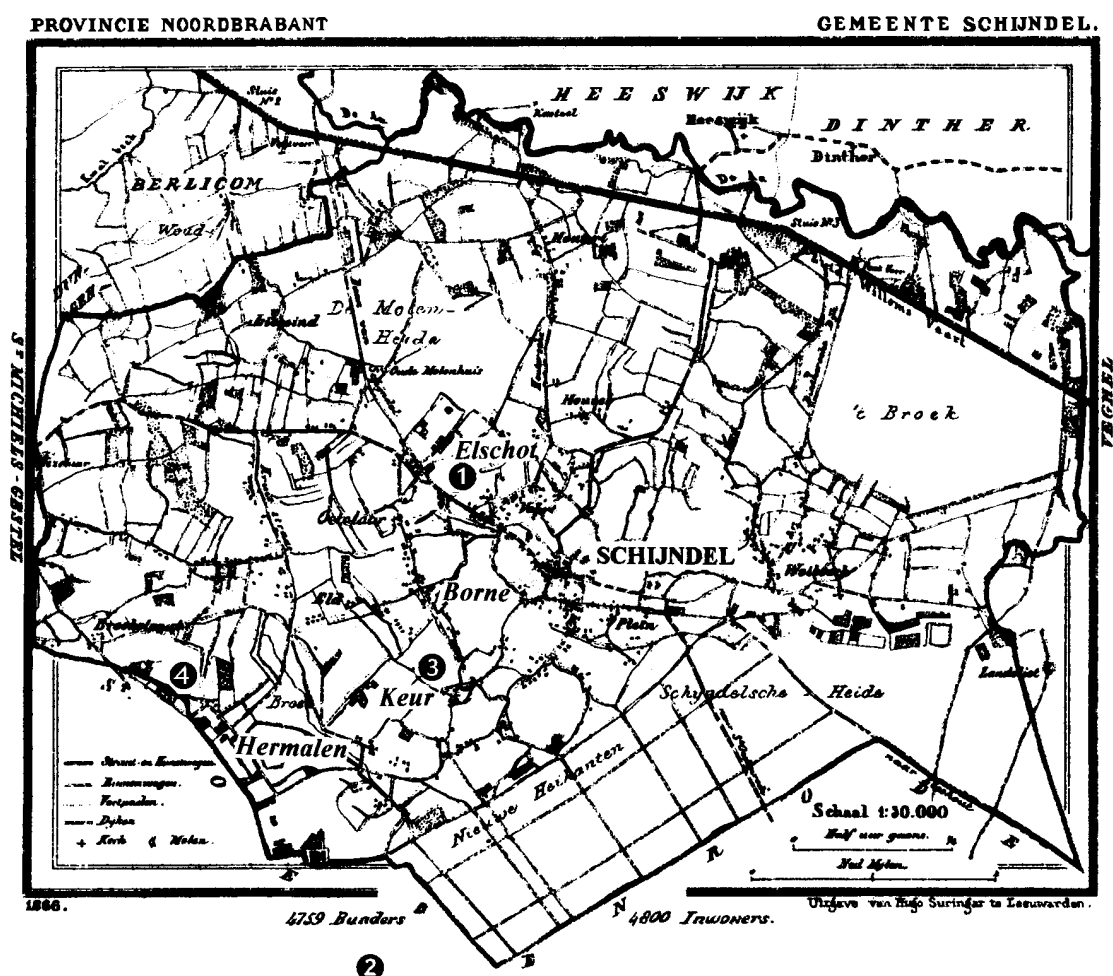
wegenkaartje van Borne en Keur nu

De familieboerderij ligt volgens Maria's Memorie van Successie in *Lutteleinde* "*op de Keur*", in dezelfde wijk als de boerderij van *Hendrik van Gerwen*, die in de "*Put Steege*" woont. In andere bronnen ligt de familieboerderij in "*Borne*". *Borne* en *Keur* bestaan ook nu nog en liggen nog steeds buiten de bebouwde kom van *Schijndel*. *Borne* en *Keur* zijn én namen van een *gehucht* én van een *weg*.

Het Schijndelse familiebedrijf zal dichtbij de kruising *Borne / Keur* gelegen hebben.

⁴ - 1 L = 1 loopense en 1 loopense is een oppervlakte maat, die plaatselijk verschilde en aangaf wat een boer bij één keer lopen aan zaad kon meenemen en inzaaien. 1 L is ongeveer 0,17 ha (1 ha is 10 000 m²). 1 R = 1 roede en 1 roede is ongeveer 33 m².

De grond van het Schijndelse familiebedrijf ligt in 1802 wijd verspreid, van *Elschot* ❶ tot de *Ollandse Stok* ❷ en van *Keur* ❸ tot de *Achterste Beek* ❹.

plattegrond van de gemeente Schijndel in 1866⁵

Omdat de omvang van Wouters bedrijf vergelijkbaar is met de omvang van de boerderij van *Maria en Lambert* (zie blz. S-2), zal ook *Wouter* een boerderij van ca. 5½ ha hebben gehad. Voor die tijd is 5½ ha veel.

Nu behoefde *Wouter* dit land niet in zijn eentje te verbouwen en te onderhouden. *Wouter* beheert een familiebedrijf. Hij woont er niet alleen met zijn eigen gezin, maar met alle familieleden, die op de boerderij willen blijven wonen. Zijn halfbroer *Herman*, die veel minder erft dan *Wouter*, trouwt pas in 1784 als hij 62 is! Tot zijn trouwen zal *Herman* zijn broer *Wouter* ongetwijfeld hebben geassisteerd en mogelijk ook daarna nog. Na *Hermans* trouwen is *Wouters* zoon *Peter* oud genoeg om zijn vader te helpen en hem het zware werk uit handen te nemen.

⁵ - Dit kaartje komt uit de Gemeente-atlas van Noord-Brabant van J. Kuyper. Het is het oudste kaartje, dat ik van Schijndel kon vinden, waarop *Borne* en *Keur* staan aangegeven. *Lutteleinde* staat er niet op. Die naam is in 1866 mogelijk al in onbruik geraakt. De namen: *Schijndel*, *Elschot*, *Borne*, *Keur* en *Hermalen* heb ik wat uitvergroott weergegeven.

Peter (7e generatie)

Peter is door Maria's erfenis *de rijkste boer* van het Schijndelse familiebedrijf geworden. Door haar erfenis neemt *de omvang* van zijn bedrijf met bijna 3 ha toe tot ca. 8½ ha en wordt *de waarde* van het bedrijf ca. 4 duizend gulden. *Peter* kan dan ook op latere leeftijd gaan *rentenieren*. Hij wordt 81 jaar en overlijdt in 1837.

Omdat *Peter drie zoons en twee dochters* nalaat, erven zijn kinderen in 1837 in eerste instantie slechts "1/5 boerderij".

Meghels erfenis

Peters oudste dochter *Meghel* overlijdt al in 1843, ongehuwd. Haar broers en zussen erven haar grond ⁶. Zo krijgen de vier overgebleven kinderen in tweede instantie toch nog "¼ boerderij".

De 6 percelen land, die *Meghel* bij haar dood (nog) bezit, 2 percelen, samen 72 roeden en 40 ellen ⁷ gelegen in *Schijndel*, en 4 percelen, samen 1 bunder ⁸ en 82 roeden, gelegen in *Olland / Sint-Oedenrode*, hebben in 1843 een geschatte waarde van 580 gulden. Haar "kleederen en lijftoebehooren" worden op 70 gulden geschat. De baten van haar nalatenschap bedragen 650 gulden. Hier moeten de lasten nog van af. Op het moment van haar overlijden is zij aan haar broer *Wouter* nog 13 gulden kostgeld over de maand september schuldig. Verder hebben haar dood- en begrafenis kosten 75 gulden bedragen. Haar erfenis - baten min lasten - bedraagt 562 gulden. Misschien is *Meghel* enige tijd ziek geweest, want wat zij van haar vader heeft geërfd zal meer dan 580 gulden waard geweest zijn. Het kan natuurlijk ook zijn, dat ze al een of meer percelen grond aan haar broer *Wouter* heeft verkocht en het daarvoor verkregen geld doodleuk heeft uitgegeven.

Haar erfenis gaat naar haar broers *Wouter*, *Hendrick* en *Adriaan*, en haar zus *Antonet*.

Antonets erfenis

Ook Peters jongste dochter *Antonet* blijft ongehuwd, maar zij overlijdt pas 30 jaar later. *Antonet* is dienstmaagd / dienstbode, of misschien beter gezegd *huishoudster*, geweest bij de weduwnaar en rentenier *Jan Smulders*. *Antonet* is bij haar dood in 1873 nog steeds een *rijke boerendochter*. Zij heeft per testament bepaald, dat haar hele erfenis naar *Mechel Verhagen Joachimsdochter* gaat ⁹. De baten van haar nalatenschap bedragen 1999,69 gulden en de lasten 883,68 gulden. Haar erfenis - baten min lasten - bedraagt 1116,01 gulden. Zeer opvallend is, dat haar broer *Hendrik*, die in 1873 nog leeft, en de kinderen van haar overleden broers *Wouter* en *Adriaan*, helemaal niets van haar erven.

⁶ - Zie de Memorie van Successie van *Meghel*, kantoor St-Oedenrode, inv. no. 54, memorieno. 10.

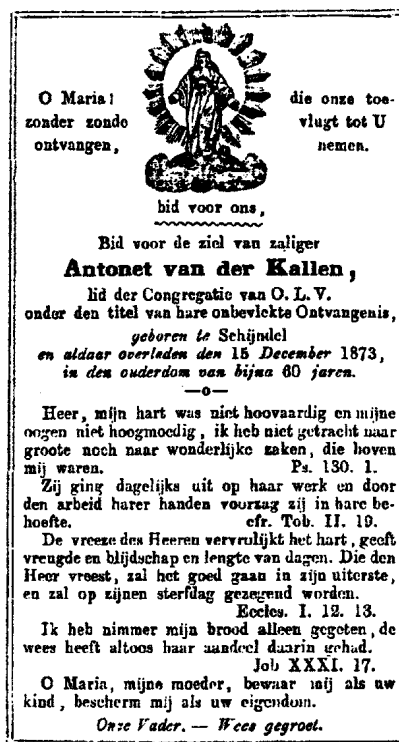
⁷ - 1 el als oppervlakte maat is ca. 0,47 m².

⁸ - 1 bunder is vanaf 1820 gelijkgesteld aan 1 ha.

⁹ - Zie de Memorie van Successie van *Antonet*, kantoor St-Oedenrode, inv. no. 100, memorieno. 155.

Het bidprentje van Antonet

Rond 1873 konden alleen *rijke mensen* zich veroorloven een bidprentje te laten drukken. Het *bidprentje van Antonet* is een van de oudste “van der Kallen” bidprentjes en illustreert, dat de erfenis van een “ $\frac{1}{4}$ boerderij” van haar een *rijke vrouw* heeft gemaakt.

het bidprentje van Antonet van der Kallen (IV4.2.1.5.6)

Wouter, Hendrick en Adriaan (8e generatie)

Wouter, Hendrick en Adriaan erven ook een “ $\frac{1}{4}$ boerderij”, maar voor hen komt dat minder goed uit. Trouwen zij met een *gelijkwaardige partij*, dan resulteert dat immers in een boerderij, die maar *half zo groot of half zo lucratief* is als die van hun vader. *Het Schijndelse familiebedrijf* zal tot 1844 - tot Adriaans trouwen - ongedeeld zijn gebleven, maar omdat *Wouter* zijn broers en zussen mee moest laten delen in de winst, is ook *Wouter* heel wat minder rijk dan zijn vader geweest.

Adriaan trouwt in 1844 en *Hendrick* in 1848. Een 2e en 3e boerenzoon moest als hij voor zich zelf wilde beginnen, nog aan een boerderij zien te komen. Trouwen met een boerendochter, die een boerderij van haar ouders erft, was natuurlijk het meest ideaal. Of *Hendrick* dat gelukt is, heb ik niet uitgezocht, omdat hij geen nageslacht heeft gehad. *Adriaan* trouwt met *Jacoba van de Ven*, een boerendochter uit *Sint-Oedenrode*, die de boerderij van haar ouders zal erven.

Adriaan wordt daardoor de *eerste boer* op een *nieuw familiebedrijf in Sint-Oedenrode*.

Wouter heeft, om zijn tekort aan *eigen bouw- en weiland* te compenseren, aan de rand van zijn bedrijf *heidegronden*¹⁰ aangekocht, ongetwijfeld om deze te gaan bebouwen. Landbouwgrond was moeilijk te krijgen en *woeste heidegrond* was bovendien aanmerkelijk goedkoper dan landbouwgrond, omdat het veel tijd en arbeid kostte om deze voor het telen van landbouwgewassen geschikt te maken. *Wouter* overlijdt, 50 jaar oud, in 1853. Zijn minderjarige kinderen *Maria* en *Pieter* erven in 1853 een “*¼ boerderij*”¹¹. Omdat het hier om een erfenis *van ouder op kind* gaat, waarbij *onroerend goed* wordt geërfd, wordt een *Memorie van Successie* opgemaakt. Deze *Memories van Successie* bevatten in tegenstelling tot de eerder besproken *Memories van Successie van erfenissen in niet-rechte lijn*, tot 1878 geen overzicht van de baten en lasten van de nalatenschap. Genoteerd wordt slechts wie de erfgenamen zijn en wat zij aan onroerend goed erven¹².

Omvang en ligging van het Schijndelse familiebedrijf in 1853

Wouter bezit bij zijn overlijden 2,9 ha *bouw-, weiland en schaarbosch* en 2,5 ha *heide*. De *omvang van het familiebedrijf* bedraagt in 1853 dus *ca. 5½ ha*, waarvan 45% *heide*.

In *Wouters Memorie van Successie* staat de familieboerderij omschreven als: een huis, erf, hop-eert, boomgaard, bouwland, weiland en schaarbosch gelegen *te Schijndel* in *het Hermalen*, ter plaatse genoemd het Slootje, groot 1 bunder 15 roeden en 89 ellen. Volgens *Maria's Memorie van Successie* (zie blz. S-5) ligt de boerderij in 1819 in *Lutteleinde “op de Keur”*, volgens *Peters Memorie van Successie*¹³ in 1837 in het gehucht *Borne* en in *Wouters Memorie van Successie* in 1853 in *Hermalen*. De boerderij kan best een keer vernieuwd zijn, maar dat zij naar *Hermalen* verplaatst zou zijn, is zeer onwaarschijnlijk. De boerderij zal daarom *tussen Borne, Keur en Hermalen* in gelegen hebben, dichtbij de kruising *Borne/Keur* aan de kant van *Hermalen* (zie blz. S-6).

Wouters vrouw en kinderen

Na *Wouters* dood houdt zijn vrouw *Maria* het bedrijf gaande tot *Pieter* oud genoeg is om het van haar over te nemen. *Maria* geeft 12-12-1856 een onderhandse schuldbekentenis van f 700,- tegen 4% rente aan haar schoonzus *Antoniet* af en 25-12-1858 een onderhandse schuldbekentenis van f 1100,- tegen 4% rente aan haar zwager *Hendrick*¹⁴. Kennelijk heeft *Maria* haar zwager en schoonzus “*uitgekocht*”. Ze leent nog meer¹⁵, waardoor de schulden, die op het bedrijf rusten, hoog oplopen¹⁶.

¹⁰ - Een perceel heide in Schijndel, 48 roeden en 50 ellen groot en 2 bunder 87 roeden en 70 ellen heide gelegen onder Sint-Oedenrode van de heide tussen Sint-Oedenrode en Schijndel. Zie *Wouters Memorie van Successie*, kantoor Sint-Oedenrode, inv. no. 68, memorieno. 136.

¹¹ *Pieter* en *Maria* erven ieder *de helft van de boerderij met toebehoren en een kwart van alle percelen grond* (zie *Wouters Memorie van Successie*).

¹² - Zie *Wouters Memorie van Successie*, kantoor Sint-Oedenrode, inv. no. 68, memorieno. 136.

¹³ - Zie *Peters Memorie van Successie*, kantoor Sint-Oedenrode, inv. no. 38, memorieno. 77.

¹⁴ - Zie *Peters Memorie van Successie*, kantoor Sint-Oedenrode, inv. no. 88, memorieno. 129.

¹⁵ - f200,- vanaf 1-1-1854, f 300,- vanaf 10-6-1862 en f 500,- vanaf 2-1-1865, tegen 4% rente en f 50,- vanaf 10-6-1862 tegen 4½% rente (zie *Peters Memorie van Successie*).

¹⁶ - In oktober 1867 is de schuld, die op het bedrijf rust, opgelopen tot ruim f 2900,-.

Maria's dochter *Maria* trouwt in 1859 met *Gijsbert Verhagen*. Zij krijgen 8 kinderen :

1 <i>Adrianus</i> (9-1-1860)	5 <i>Petrus</i> (9-1-1869)
2 <i>Wouterina</i> (12-9-1861)	6 <i>Martina</i> (26-3-1872)
3 <i>Antonius</i> (23-4-1863)	7 <i>Hendricus</i> (8-6-1875)
4 <i>Hendrika</i> (29-4-1865)	8 <i>Antonet</i> (17-12-1878) ¹⁷ .

Pieter heeft een deel van zijn vaders heidegrond in landbouwgrond weten om te zetten. In 1867 bedraagt *de omvang van het Schijndelse familiebedrijf* bijna 7 ha, waarvan 3,6 ha *bouw-, weiland en schaarbosch* en 3,2 ha *heide*. Nog steeds is 45% *heide*, maar de landbouwgrond is met ruim ½ ha toegenomen. Het bedrijf is in 1867 *ca. 8½ duizend gulden* waard, maar er rust nog *een schuld van bijna 3 duizend gulden* op.

Het trieste einde van het Schijndelse familiebedrijf

In 1867 slaat voor *Pieters moeder* het noodlot toe. 18 oktober 1867 verdrinkt *Pieter* 's morgens vroeg om 10 uur in de gracht aan de Kleine Hekel in 's-Hertogenbosch. *Pieter* was pas 26 en nog ongehuwd. *Maria* zet het bedrijf nog wel voort, maar *Pieter* is *de laatste "van der Kallen" boer* op het Schijndelse familiebedrijf geweest.

Na meer dan twee eeuwen eindigt de opvolging en komt *het Schijndelse familiebedrijf* na *Maria's* dood in 1870 *via dochter Maria* in handen van de *familie Verhagen*.

Voor het zover is laat schoonzoon *Gijsbert Verhagen* zich nog van een zeer onaangename kant kennen. *Maria* gaat er van uit, dat zij *Pieters erfenis*¹⁸ krijgt, omdat haar dochter *Maria haar erfdeel* voor haar *heeft verworpen*¹⁹. *Maria* zal medelijden met haar moeder hebben gehad. Verder heeft het afstaan van haar erfdeel weinig consequenties, omdat ze haar moeders *enige erfgename* is. Na haar moeders dood erft zij de boerderij. *Haar man respecteert haar wil niet!* 2 maart 1869 levert hij *een nieuwe aangifte* van *Pieters nalatenschap* in en 8 april 1869 eist hij, als vader van de minderjarigen *Adrianus, Wouterina, Antonius en Hendrika Verhagen*, voor zijn kinderen - *m.a.w. voor hemzelf* - de door zijn vrouw verworpen erfenis op. *Maria* moet daardoor 1/8 deel van haar boerderij afstaan. *Gijsbert Verhagen* moet 6% *successiebelasting* plus een ¼ *als boete* plus *f 17,68 opcenten* betalen. Misschien heeft deze onverkwikkelijke gang van zaken *Maria's* dood bespoedigd, want zij leeft hierna *nog maar een paar maanden*. Had *Gijsbert* geduld gehad, dan had hij *én geen belasting én geen boete* behoeven te betalen.

Tot slot: *Gijsbert Verhagen* overlijdt in Schijndel 31-3-1895 en zijn vrouw 30-10-1903.

© 2000/2009 M. J. Ph. van der Kallen, Bachplein 5, 2651 TZ Lansingerland (Berkel en Rodenrijs)
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

¹⁷ - Alle acht kinderen zijn in Schijndel geboren. Tussen de haakjes staat hun geboortedatum.

¹⁸ - *Pieters* erfenis bedraagt (baten : f 2149,50 - min lasten: f 908.93 - :) f 1240,57.

¹⁹ - In een akte op de 21ste April 1868 op de Griffie van de Arrondissementsrechtbank vastgelegd (zie *Pieters* Memorie van Successie).

Het familiebedrijf in Sint-Oedenrode

Een tweede familiebedrijf

Peters derde zoon *Adriaan* - roepnaam *Arie* - trouwt in 1844 met *Jacoba van de Ven*. Hij verlaat de ouderlijke boerderij in *Schijndel* en wordt *boer* in *Sint-Oedenrode*. In het vorige hoofdstuk (zie blz. S-8) schreef ik : “*Adriaan trouwt met Jacoba van de Ven, een boerendochter uit Sint-Oedenrode, die de boerderij van haar ouders zal erven.*” Dat *Jacoba* de boerderij van haar ouders heeft geërfd, had een “*van der Kallen*”¹, die in deze boerderij is geboren en opgegroeid, mij verteld, maar blijkt *niet juist* te zijn!

De herkomst van de boerderij

Omdat ik wilde opzoeken *hoe groot* die geërfde boerderij van *Jacoba van de Ven* was, ontdekte ik, dat *Jacoba* helemaal geen boerderij van haar ouders heeft geërfd. In de *Memorie van successie* van haar moeder *Hendrina van Boxtel* staat², dat haar moeder bij haar overlijden *geen onroerend goed* bezat! Bovendien heeft *Jacoba* 2 oudere broers! Zij zou dus ook *nooit een ouderlijke boerderij* hebben kunnen erven. Ik vermoed, dat de *weduwe van de Ven* het niet gered heeft om haar boerderij rendabel t.g.v. haar oudste zoon *Jan* voort te zetten. Ik vermoed, dat *de rijke boerenzoon Adriaan van der Kallen* de boerderij van de ondergang heeft gered door hem *te kopen* en schulden te saneren. Dat heb ik niet verder uitgezocht. Voor de *familie van de Ven* ongetwijfeld een tragedie. Hoe dan ook *Adriaans boerderij* moet *via Adriaan* in de familie zijn gekomen!

De heer *Koomans* vermeldt in een artikel in *Heemschild*³, dat *deze familieboerderij* via *Hendrik Jacobs van Boxtel* in het bezit van *Adriaan Hendriks van de Ven*⁴ is gekomen en dat *de weduwe van de Ven* de boerderij in 1830 bezit. *Adriaans* schoonmoeder zal ongetwijfeld tot haar dood op “*haar boerderij*” hebben mogen blijven wonen.

De omvang van Adriaans boerderij in Sint-Oedenrode in 1870

Adriaan (8e generatie) zal ondernemend en een zeer harde werker zijn geweest, want hij heeft *goed geboerd*. Bij zijn overlijden in 1870 is zijn boerderij *nog groter* dan die van zijn vader of van zijn oudste broer *Wouter*.

¹ - Namelijk *Leo* (IV4.2.1.5.3.2.2.8). Leo heb ik in 1989 heel toevallig in het Rijksarchief van 's-Hertogenbosch ontmoet. Van hem heb ik *verhalen* over de Schijndelse tak gehoord, maar de *mondelijke overlevering* blijkt hier niet te kloppen. De *schriftelijke stukken* van de boerderij zijn helaas ooit om een duistere reden door zijn moeder in de kachel gegooid en verbrand.

² - 1) *Johannes van de Ven*, bouwmaneknecht (= landbouwersknecht),
2) *Hendrikus van de Ven*, landbouwer,
3) *Jacoba van de Ven* bijgestaan door haar man *Adriaan van der Kallen*, (land)bouwlieden en
4) *Gertruda van de Ven*, bijgestaan door haar man *Pieter Lammers*, timmerman, verklaren dat hun moeder 8-4-1852 in Sint-Oedenrode is overleden en dat door haar geen onroerende goederen zijn nagelaten.
Zie haar *Memorie van Successie*, kantoor Sint-Oedenrode, inv. no. 67, memorieno. 145.

³ - Zie het artikel: “Het goed ten Broek” door *N. Koomans* in *Heemschild*, Driemaandelijks uitgave van de Heemkunde Kring De Oude Vrijheid te Sint-Oedenrode Jrg. 23 nummer 1 (maart 1989), blz. 13.

⁴ - Opm.: *Jacoba's* vader.

De boerderij bestaat in 1870 uit ⁵ :

- 1e) Een landbouwerswoning, huis, schuur en erf, bouw- en weiland groot 6 ha 40 are
 - 2e) Een perceel bouw- en weiland, heide en opgaande bomen groot 3 ha 71,9 are
 - 3e) Een perceel weiland en hakhout, *gelegen in Best* groot 1 ha 88,6 are
- samen 12 ha, waarvan ongeveer 21% heide.

De 5 kinderen erven in 1870 samen de helft van de boerderij. *Piet* (9e generatie) is in 1870 meerderjarig en wordt de *tweede boer* op dit familiebedrijf. In 1870 zijn de andere kinderen nog *minderjarig*, ook *Martinus*, die dan 21 is. *Jacoba* wordt hun *voogd*. De boerderij blijft tot *Jacoba's* dood in 1896 *voor de helft haar eigendom*.

De boerderij uit 1885

De boerderij is tijdens de “*van der Kallen*” *bewoning* voor de eerste keer herbouwd in 1885. Op de *steen*, die rechts van de voordeur van deze boerderij was en is ingemetseld ⁶, staat namelijk ⁷:

A. van der Kallen 4 april 1885

In 1885 zijn drie van de vijf kinderen van *Jacoba* al overleden.

Jacoba woont in 1885 alleen met haar zonen *Martinus* en *Adriaan* op de boerderij. Uit de tekst blijkt, dat haar jongste zoon *Adriaan* de “*eerste steen*” heeft mogen leggen. Deze boerderij uit 1885, *een typische Brabantse langgevelboerderij*, heeft een eeuw lang slechts kleine verbouwingen ondergaan. Naast het woongedeelte bevond zich *de potstal*.

De potstal

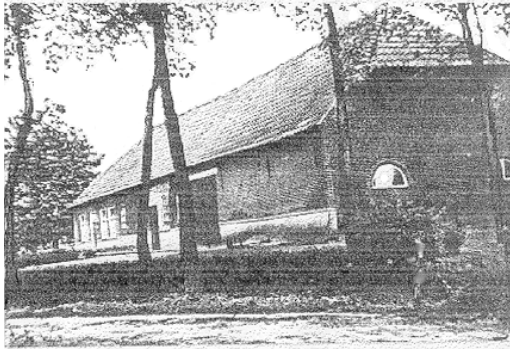
Koeien hield men in de eerste plaats voor de mest. In de potstal werd *de mest opgepot*. De koeien stonden in een verdiept gedeelte op een bed van stro. De boer gooide regelmatig over de mest wat stro, hooi en heideplaggen en werkte dat een beetje door elkaar. ‘s Winters bleven de koeien binnen en ook ‘s zomers mochten ze maar een of twee keer per dag even buiten grazen. De koeien werden gevoerd met groenvoer, etensresten en de inhoud van de *sopketel*, die altijd in elke schouw boven het vuur hing. De koeien stonden en lagen op hun eigen uitwerpselen. Ze poepten zich letterlijk de hoogte in. Als ze bijna met hun koppen het dak raakten, was het tijd om de stal uit te mesten. De mestlaag kon meer dan 1 meter dik geworden zijn. Het was zwaar werk om die laag met een *meststik* in brokken te steken en op het erf op te stapelen. Van tijd tot tijd werden deze brokken met een kar op het land verspreid. De koeien raakten in de potstal ernstig vervuild. De lucht, die ze inademen was door en door vochtig en zat vol ammoniak. Het mag duidelijk zijn, dat een slechtere en ongezondere opvang van koeien nauwelijks denkbaar is.

De koeien werden ook *in de potstal* gemolken, een zeer onhygiënische toestand. De melk kon makkelijk verontreinigd raken. De vatbaarheid voor en kans op ziektes was daardoor voor zowel koeien als mensen zeer groot.

⁵ - Zie Adriaans Memorie van Successie, kantoor Sint-Oedenrode, inv. no. 94, memorieno. 176.

⁶ - Deze boerderij is in 1991/92 door *Sjaak* (IV4.2.1.5.3.2.2.2) afgebroken en volledig herbouwd. De indeling van het woonhuis heeft hij niet veranderd, maar van de schuur en stal heeft hij een tweede woonhuis gemaakt. De vorm van de oude boerderij heeft hij zo goed mogelijk in tact gelaten. In het oorspronkelijke woonhuis woont nu zijn zoon *Arie van der Kallen* en in het tweede woonhuis zijn dochter *Patrice* met haar man *Hans Adriaans*.

⁷ - Zie : Heemschild, Jrg. 23 nummer 21 (juni 1989), blz. 41.

de voorkant van de boerderij uit 1885 ⁸

Door in dat lampegat een olielampje of kaars te branden had men licht in de herd en in de potstal. Het vuur verwarmde ook indirect de potstal. Waarschijnlijk had de boerderij in 1885 nog een dak van stro. De uitbouw aan de achterkant is later toegevoegd. Deze boerderij is ruim een eeuw als boerderij in gebruik geweest.

de achterkant van de boerderij
op de voorgrond Mia (IV4.2.1.5.3.2.2.3)

De opvolging en continuïteit

Jacoba probeert na de dood van haar man de touwtjes in handen te houden. Haar zonen mogen *onverantwoord lang* niet trouwen. Haar oudste zoon *Piet* overlijdt - ongehuwd - in 1878 op 32 jarige leeftijd. Zijn broer *Martinus* - dan 29 jaar - volgt hem als *boer* op. Door *Jacoba's* bekrompen houding heeft *de opvolging en continuïteit* van de boerderij aan een zijden draadje gehangen. *Martinus* mag pas trouwen als hij bijna 40 jaar is.

Mieke Verhoeven (1854-1926) en *Martinus* (IV4.2.1.5.3.2) (1849-1909)

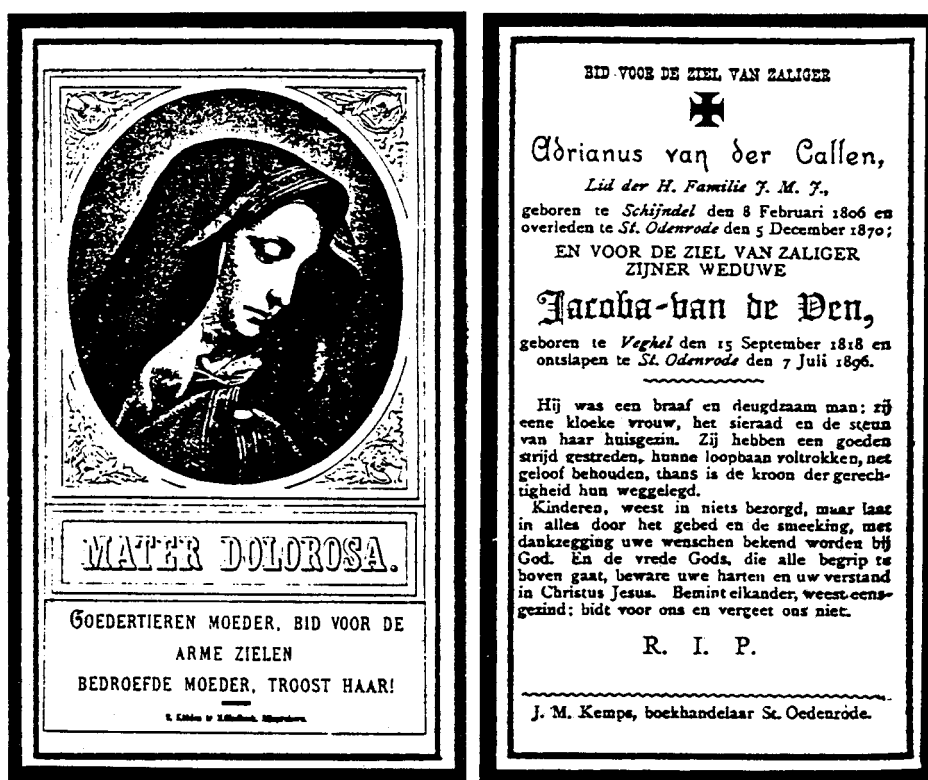
Martinus - waarschijnlijk *Martien* genoemd - trouwt met *Mieke Verhoeven*, die bij haar trouwen 35 is. Mogelijk zijn bovenstaande foto's bij hun trouwen gemaakt. Hun eerste kindje wordt doodgeboren en het tweede is een meisje.

⁸ - De ontvangen foto's zijn helaas van een slechte kwaliteit, maar geven toch een indruk.

Dat zij daarna toch nog vijf kinderen krijgen, waarvan uitgerekend hun beide zonen in leven blijven, mag - zeker in die tijd - *een klein wonder* heten. Ook hun oudste dochter *Jana* blijft leven. In 1896 overlijdt *Jacoba* en wordt *Martinus* eigenaar van de boerderij. Hij runt samen met zijn broer *Adriaan* en zijn vrouw *Mieke* hun familiebedrijf.

Een uniek bidprentje

Jacoba was heel "*zunig*". Ze vond het zonde van het geld om na de dood van haar man een bidprentje te laten drukken. Zelf overlijdt ze meer dan 25 jaar later. Haar kinderen, die dan eindelijk zelf kunnen beslissen, willen niet alleen een bidprentje van hun moeder, maar ook van hun vader. Zij laten *een gecombineerd bidprentje* drukken.

het gecombineerde bidprentje van Adrianus van der Callen en Jacoba van de Ven

Zo krijgt *Adriaan* meer dan 25 jaar na zijn dood toch nog een bidprentje.

De derde en vierde boer op de familieboerderij in Sint-Oedenrode

Doordat *Martinus* (9e generatie) pas zo laat mocht trouwen, ziet hij zijn kinderen niet volwassen worden. Bij zijn overlijden in 1909 zijn zijn zonen 15 en 12 jaar. Omdat *Janus* nog te jong is om hem op te volgen wordt *Martinus* inwonende broer *Adriaan*, voor zijn kinderen "*oom Adriaan*", de vierde boer op deze familieboerderij. Samen met zijn schoonzus *Mieke* houdt *Adriaan* het bedrijf gaande. Hij wordt zelf geen eigenaar.

† † †

**BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
MARTINUS VAN DER KALLEN,**
Echtgenoot van
Maria Verhoeven,
lid der H. Familie, der 3de Orde en der Vereeniging
voor Eer en Deugd;
geboren te St. Oedenrode 16 October 1849 en al-
daar, voorzien van de H. Sacramenten,
overleden 17 Januari 1908.

Zie, Ik neem den dierbare van u weg met éenen slag; en gij moogt niet rouwklagen noch weenen, en uwe tranen mogen niet vloeien; maar zucht in stilte. Ezech. XXIV, 16.
Want de Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen; gelijk het den Heer behaagd heeft, zoo is het geschied; de Naam des Heeren zij gezegend. Job I, 21.
Hij wandelde in vrede en rechtschapenheid, en deed wat goed was en aangenaam in Gods oogen. Prov. XXXI.
Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwig leven. Jois XVI.
De godsvrucht is tot alles nuttig; zij heeft de belofte voor dit en het toekomstige leven. I Tim. IV, 9.
Geliefde Echtgenoot, ik geloof de goederen te zien des Heeren; wacht den Heer af, uw hart versterke zich, verlaat u op den Heer, Ps. CIII.
Dierbare Kinderen, eert uwe moder al de dagen haars levens; weest wakzaam, staat vast in het Geloof, in liefde geschiedt alles wat gij doet. I Cor. XVI, 13.

**MIJN JESUS BARMHARTIGHEID!
R. I. P.**

Bij J. van Oorschot. — St. Oed. 1908

TYPE: W. VAN BUREN, BOXTEL.

het bidprentje van Martinus van der Kallen (IV4.2.1.5.3.2)

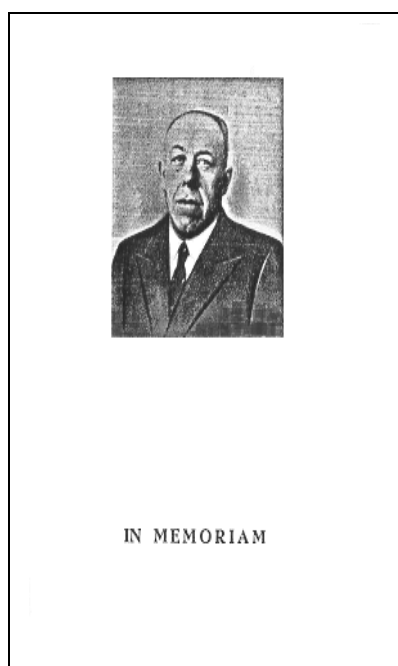
Onderstaande foto is gemaakt door een fotograaf, die langs de boerderijen trok om foto's te maken. Hij is omstreeks 1910 naast de boerderij genomen.

*zittend Adriaan (IV4.2.1.5.3.4) (1857-1920) en Mieke Verhoeven (1854-1926)
staand v.l.n.r. Janus (IV4.2.1.5.3.2.2) (1893-1951),
Jana (IV4.2.1.5.3.2.1) (1892-1972) en Jan (IV4.2.1.5.3.2.4) (1896-1962)*

De 10e en 11e generatie van de Schijndelse tak

Bij *Janus* en *Jan* (10 generatie) beginnen *de jongste generaties van de Schijndelse tak*. (Zie daarom voor hun basisgegevens ook *de lichtgroene bladzijden* vooraan in deel 2.) *Janus* en *Jan* trouwen met twee zussen *Seegers*. Beide worden *boer* en beide krijgen veel kinderen. Doordat de hygiëne op de boerderijen beter wordt - de *potstal* op de ouderlijke boerderij wordt vervangen⁹ door een *groepsstal* - blijven er voor het eerst meer dan vijf kinderen in leven. In de Schijndelse tak hebben alleen *Janus* en *Jan* echt *grote gezinnen*. *Janus* krijgt de ouderlijke boerderij en wordt *de vijfde boer* op dit familiebedrijf. *Janus* komt op 57-jarige leeftijd plotseling door een droevig ongeluk om het leven.

Gedenk in uwe godvruchtige gebeden
de Ziel van Zaliger
ADRIANUS VAN DER KALLEN
echtgenoot van
GERTRUDIS ELIZABETH SEEGERS
geboren te St. Oedenrode 28 Mei 1893, ten
gevolge van een droevig ongeluk te Veghel
overleden op 14 Maart 1951, voorzien van
het H. Oliesel.
Lid van de H. Familie.
Broedermeester van de Processie naar
Hakendover.

Over iederen weg waarover de mens zich beweegt, gaat de dood aan zijn zijde. Onverschillig voor hulpgeroep slaat hij zijn slag, zonder mededogen.

In de volle kracht van zijn leven, temidden van drukke bezigheden werd deze rechtvaardige man en goede vader door de dood overvallen.

Smartvol is het, dat hij zo plotseling aan onze liefde ontviel, maar troostrijk is het, dat hij versierd met deugden en verrijkt met verdiensten, tot een beter leven overging. Gelukkig de mens, die zo leeft, dat hij altijd bereid is om te sterven.

Mijn lieve vrouw en kinderen, helaas, ik heb U niet meer kunnen spreken; ik had U willen vragen: „Weest sterk door het geloof”.

De Fassietijd is nu voorbij: bidt, kinderen, dat ik Christus moge aanschouwen, nu niet meer omsluit, maar in het volle licht van Zijn eeuwige Paasglorie.

Mijne familie, vrienden en bekenden, bidt voor mij.

Onze Vader — Wees gegroet
Mijn Jezus barmhartigheid.

het bidprentje van Janus van der Kallen (IV4.2.1.5.3.2.2)

Zoals gezegd, ook *Jan* - doopnaam *Jacobus!* - wordt *boer*. Omdat *Janus* *de ouderlijke boerderij* erft, begint *Jan* een *tweede familieboerderij in Sint-Oedenrode*¹⁰. Terwijl van de vele kinderen van *Janus* en *Jan* er maar twee de boerderij van hun ouders kunnen overnemen, blijven alle kinderen op eentje na toch *in de agrarische sector* werken. Alleen *Janus* zoon *Leo* (IV4.2.1.5.3.2.2.8) stapt uit het boerenbedrijf en wordt *verpleger*. *Leo* en ik zijn even oud, maar omdat er in deze tak pas zo laat getrouwd mocht worden, schelen wij één generatie. Van Jans kinderen emigreren *Martien* en *Toos* naar *Canada*. Terwijl *Jan* en *Janus* met *twee zussen* trouwen, maken Jans zonen het nog bonter. *Martien* is niet gehuwd, maar de drie andere zonen van *Jan* trouwen met *drie zussen*¹¹.

⁹ - Door *de uitvinding van kunstmest* was men niet meer aangewezen op natuurlijke mest.

¹⁰ - Aan de Erica (Erica 10).

¹¹ - *Sjaak* trouwt met *Riek*, *Harrie* met *Leny* en *Jan* met *Jo Raaijmakers*.

het bidprentje van Jan van der Kallen (IV4.2.1.5.3.2.4)

De laatste boer op het familiebedrijf uit 1844

Janus oudste zoon *Sjaak* (11e generatie) krijgt na zijn vader de boerderij in zijn bezit. Zijn boerderij is intussen *kleiner* dan Adriaans boerderij uit 1870. Zijn *gemengde bedrijf* is in de tweede helft van de 20ste eeuw *niet meer rendabel*, zodat hij, zoals zoveel andere kleine Brabantse boeren, om moet schakelen naar een *intensieve varkenshouderij*. Hij laat tegenover de oude boerderij aan de *Sluitappel* - aan de overkant van de weg - nieuwe bedrijfsgebouwen en een los woonhuis bouwen. Zijn oude boerderij krijgt nog even een *recreatieve bestemming*. Eind 20ste eeuw komt zijn nieuwe bedrijf in een uitbreidingsgebied van de gemeente te liggen. Omdat *Sjaak* geen zoon heeft, die hem op wil volgen, verkoopt hij in het voorjaar van 2000 het grootste deel van de grond en de bedrijfsgebouwen aan de gemeente. Nu - de 70 al gepasseerd - kan hij rustig *rentenieren*. Met de verkoop van zijn bedrijf is ook aan dit oude familiebedrijf *een einde* gekomen. Voor het zover was, is *in een loods van zijn nieuwe bedrijf* op 23 april 1994 *een reünie* gehouden om op grootse wijze het *150-jarig bestaan van dit familiebedrijf* te vieren.

De reünie bij het 150-jarig bestaan van het eerste familiebedrijf in Sint-Oedenrode

Deze reünie van de *“van der Kallen’s” van de Schijndelse tak* is georganiseerd door Sjaaks jongste broer *Leo* (IV4.2.1.5.3.2.2.8), die ik in 1989 stomtoevallig in het Rijksarchief van ‘s-Hertogenbosch heb ontmoet. Omdat ik voor hen *de Schijndelse tak* op papier heb gezet ¹², heb ik die reünie als eregast meegemaakt.

¹² - Helaas heeft Leo *zonder mijn medeweten* wijzigingen aangebracht en bladzijden gekopieerd, die hij uitdrukkelijk niet mocht kopiëren, waardoor er *onder mijn naam een zeer slecht boek(je)* is verschenen, waarvan ik mij *volledig distantieer!*

De reünie zelf was zeer geslaagd. De opkomst was groot. Ook de “van der Kallen’s” uit *Canada* waren aanwezig. Als aandenken aan de reünie kreeg iedereen onderstaande stamboom en een “wapen”¹³, beide door *Leo* getekend, mee naar huis.

¹³ - Hier verkleind weergegeven. De stamboom was afgedrukt op A-3 formaat papier. Het “wapen” is slechts een tekening in de vorm van een wapen en geen echt wapen. Het voldoet niet aan heraldische eisen. Getekend zijn de bestaansmogelijkheden van deze familie “van der Kallen” een koe, varken, kip en aar, gescheiden door een kruis om het katholieke geloof aan te geven en in het midden de doorsnede van een (stam)boom.

IV 7 Aelbert Hendrick Aelberts

Aelbert (IV 7) en zijn nakomelingen

De eerste ongehuwde vader

Aelbert (IV 7) is Hendricks tweede eigen zoon. Hij is als kind met zijn ouders naar *Schijndel* verhuisd en daar op *de boerderij* van zijn ouders opgegroeid. Bij de erfdeling, die na de dood van zijn moeder in 1693 plaats vindt, wordt niet over een *boerderij* gesproken, alleen over de verdeling van stukken land.¹ Uiteraard woonden ze wel op een *boerderij*, want “boeren” zonder boerderij was niet mogelijk. Of ze woonden in een gepachte boerderij óf Aelberts broer *Herman* (IV 4) heeft de ouderlijke boerderij al eerder in eigendom verkregen. *Aelbert* (IV 7) is 24 als zijn vader *Hendrick* (III 3) in mei 1682 overlijdt.

In het begraafregister van Schijndel staat: 19-5-1682 : *Hendrick Aelberts*.
“Laet achter sijn huijsvrouw ende 5 kinderen op de Boschwegh.”

Een paar maanden na zijn vaders dood - 22-11-1682 - trouwt zijn broer *Herman* met *Barbara van der Aa*. 11-12-1682 wordt hun eerste kind *Henrica* (V 1) geboren. *Aelbert* wordt *peetoom* en tante *Aeltje* (III 7) *peettante*. In de boerderij zal zijn moeder ongetwijfeld de touwtjes in handen hebben, buitenshuis zal zijn broer *Herman* de leiding hebben.

In 1683 verwekt *Aelbert* een kind bij een zekere “*Elisabeth uit St-Oedenrode*”. Hij trouwt niet met haar! Het is goed mogelijk, dat hij van zijn moeder *niet mocht trouwen*. Vlak voor de geboorte van zijn zoontje overlijdt zijn halfbroer *Mijs*². 9-7-1684 wordt het zoontje van *Aelbert* en *Lysken* in *St-Oedenrode* gedoopt. Hij wordt naar *Mijs Amijs* of *Mijs* genoemd en krijgt abusievelijk de doopnaam *Mateus*³. Degene, die de doop inschrijft, heeft niet door, dat het om een *onwettig kind* gaat. Als vader staat *Albertus Hendrix* en als moeder *Elisabeth* vermeld. Peetoom is *Hermannus Handrix* - *Herman* (IV 4) - en peettante *Anna Peters*.

Een “bastaert”

Dat *Aelbert* niet met *Lysken* getrouwd is, blijkt uit de begraafakte van zijn zoontje. In *het begraafregister van Schijndel* staat namelijk:

24-9-1684 *Amijs bastaert van Aelbert Hendrick Aalberts*
geprocureert bij Elisabeth N.N. J.D. van St Oeden Rooij

Aelberts zoontje is slechts twee maanden oud geworden.

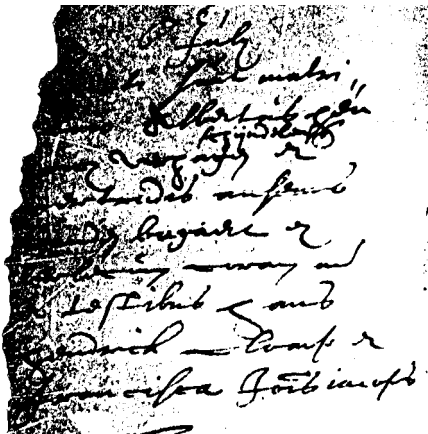
¹ - Zie Deel 2 III 3 blz. □□ 3 en 4.

² - *Mijs* wordt 24-6-1684 in Schijndel begraven. Hij woont intussen niet meer op de boerderij, want in zijn begraafakte staat: “*Laet agter sijne huijsvrouw en 2 k(indere)n in den Baers.*”

³ - Aelberts halfbroer heet *Mijs*, afgeleid van *Remigius* en niet van *Mateus*.

“Verhagen”, een merkwaardige spelling van het lot?

In 1686 krijgt *Herman* een stamhouder en trouwt Aelberts jongste zus *Maria* (IV 6). Of daarmee plaats in de boerderij vrij kwam of dat intussen de boerderij is uitgebreid, mogelijk een apart woonhuis is bijgebouwd, weet ik niet, maar in 1687 mag Aelbert trouwen. Hij trouwt niet met *Lysken*, maar met *Gerritje van den Bogaert* uit *Berlicum*.

6e juli (1687)
Gehuwd zijn
Albertus Hendricx Verhagen uit Schijndel
en
Gertrudis Ansems van den Bogaert uit Berlecum
voor mij en de getuigen
Jans Hendrick Clomp en
Francisca Jan Jacops

uit het R.-K. trouwboek van Schijndel

De priester, die het huwelijk sluit, heet *T. Verhagen*. Hij noteert meestal zijn naam in de akten⁴. Hier een *merkwaardige verschrijving*, zeker als je bedenkt, dat de boerderij, die na de dood van *Herman* mede dankzij Aelberts inzet *in de familie* blijft, tenslotte bijna twee eeuwen later in handen van de familie *Verhagen* terechtkomt (zie blz. □□□ S-10). *Aelbert* en *Gerritje* krijgen alleen dochters. *Aelbert* overlijdt in november 1702 als zijn neef *Jan* 16 jaar is, net oud genoeg om het *met zijn moeder* van hem over te nemen. Aelberts begraafakte is aan de randen van het papier vergaan, maar nog wel leesbaar is:

.. no..mber 1702 ...bert Hendrick Alberts
“Laet achter sijne huijsvrouw ende ... kinderen op de Boswech.”

Aelberts dochter Maria, de eerste “van der Kallen”, die de Meierij verlaat

Aelberts jongste dochter *Maria* (IV7.5) trouwt in 1718 met *Jan Tonissen Haenegraef*. Ze krijgen *in Schijndel* 7 kinderen. Alleen de jongste, *Willemijn*, blijft in leven. In de “*uitgaande ontlastbrieven van Schijndel*” kunnen we lezen:

Jan Tuenis Hanengraeff gehuwd met Maria Aelberts van der Callen
en hun dochter Willemina vertrekken naar Delft 27-2-1734.

Maria (IV7.5) is de eerste “*van der Kallen*”, die *de Meierij* verlaat om met haar man en dochter elders een beter bestaan op te bouwen⁵. Daar was moed voor nodig!

⁴ - Zie bijvoorbeeld Hermans huwelijksakte Deel 2 : IV 4 blz. □□□ S-1.

⁵ - Zie voor haar *Delftse gegevens* Deel 6 Aanvullingen en correcties bij deel 1 t/m 6 blz. Aanv-1.

Register bij het verhalende deel van Deel 2

De registers in de verschillende delen beginnen met een **persoonsregister**.
Zie *de toelichting* bij het register van deel 1.

Vanaf deel 2 wordt in de registers verwezen naar:
de hoofdcode (zie linksonder) met bijbehorende **bladzijdenummering** (zie rechtsonder).
De volgorde van de hoofdstukletters is: bij **II 4** **O-D-F-L**
bij **IV 4** **H-S-F**
en e.v. betekent: en volgende bladzijden.

In dit register wordt ook verwezen naar *de oudste schrijfwijzen van onze familienaam*.

Persoonsregister

—A—		—H—	
Aa, van de		Heijden, Wim van der	II 4 L-3
Aert Jan Aertsen	III 3 3	Herentum, Jan Willems van	III 3 3
Jan Aertsen	III 3 3		
Adriaans, Hans	IV 4 F-2	—J—	
—B—		Jongh, Gijsbertus de	III 3 3
Berckel, Rutger Janssen van	III 3 3	—K—	
Boxtel, Hendrik Jacobs van	IV 4 F-1	Kallen, Aelbert (= II 4)	II 4 L-3
Broeren		Kallen, van der	
Aldegundis Adriaens	III 3 2	Arie	IV 4 F-2
Anna Adriaens	III 3 2	Patrice	IV 4 F-2
—C—		Keerl, Aelbertus Janssen (= II 4)	II 4 O-2
Callen, Aelbert (= II 4)	II 4 L-6	Keerlen, Gerart (= II 1)	II 4 L-2
Clomp		Kelen, Aelbert (= II 4)	II 4 L-1
Catherina	IV 4 S-1	Keirl(e(n))	
Cornelia	IV 4 S-3	Albert Jan Gerarts (= II 4)	II 4 L-5
Gertrude	IV 4 S-1	Jan Gerarts (= I 1)	II 4 O-2; L-5
Jans Hendrick	IV 7 2	Kerlen	
—D—		Aelbert (= II 4)	II 4 L-3
Donck, van der		Catharina Janssen (= II 7)	II 4 O-2
Hendrick Goijarts	II 4 L-3	Jan Gerits (= I 1)	II 4 L-5
Jan Hendrick Goijarts	II 4 L-3	Koomans, N.	IV 4 F-1
—G—		—L—	
Gerwen, van		Lammers, Pieter	IV 4 F-1
Gijsberdien	IV 4 S-3	—M—	
Hendrik(us)	IV 4 S-3; S-5	Moors, pastoor ((Johannes/Jan))	II 4 O-1
		Mulenbroex, Goijert	III 3 4

—R—

Raaijmakers	
Jo	II 4 F-6
Leny	II 4 F-6
Riek	II 4 F-6

—S—

Schijndel, van	
Ariken Jan Hendricksen	II 4 F-1; L-5
Hendrick Janssen	II 4 F-2; L-5
Jan (Hendricksen)	II 4 F-1; F-2; L-5
Willem Peter Willemsen	II 4 F-2
Schoot, van der	
Adriaan	IV 4 S-3
Gijsberdina/Gijsberdien	IV 4 S-3
Smulders, Jan	IV 4 S-7

—V—

Velt, Hendrick uit	III 3 3
Ven, van de	
Adriaan Hendriks	IV 4 F-1
Gertruda	IV 4 F-1
Hendrikus	IV 4 F-1
Jan/Johannes	IV 4 F-1
Jan Willems	III 3 3
Verhagen	
Adrianus	IV 4 S-10
Antoniet	IV 4 S-10
Antonius	IV 4 S-10
Hendricus	IV 4 S-10
Hendrika	IV 4 S-10
Martina	IV 4 S-10
Mechel Joachimsdochter	IV 4 S-7
Petrus	IV 4 S-10
T. (priester)	IV 4 S-1; IV 7 2
Wouterina	IV 4 S-10

—W—

Westerlaeken, Peter Janssen van de	III 3

Register (vervolg)

—A—

Achterste Beek, de	IV 4 S-5; S-6
Achterste Hermalen	IV 4 S-4; S-5

—B—

bastaert	IV 1; IV 7 1
Berlicum (en Middelrode)	
armen van	II 4 L-6
Belveren/Be(i)lver	II 4 L-1; L-2
Berlicum	II 4 L-1
Groenstraat	II 4 L-2
herberg de Ploeg	II 4 L-3
Middelrode	II 4 L-2
oudste trouwboek	II 4 O-1
De Plaets	II 4 L-1
watersnood	III 3 2
Berne	
Norbertijnerabdij van	II 4 L-1

bidprentje van	
Adrianus van der Callen (IV4.2.1.5.3)	
en Jacoba van de Ven	IV 4 F-4
Adrianus/Janus (IV4.2.1.5.3.2.2)	IV 4 F-6
Antoniet (IV4.2.1.5.6)	IV 4 S-8
Jacobus Marinus/Jan (IV4.2.1.5.3.2.4)	IV 4 F-7
Martinus (IV4.2.1.5.3.2)	IV 4 F-5
Borne (, de)	III 3 2 t/m 4 ; IV 4 S-4 t/m S-6; S-9
bouwlieden	IV 4 H-1
Brabantse langgevelboerderij	IV 4 F-2

—D—

Delft	IV 7 2

—E—

Elschot	IV 4 S-3; S-5; S-6
erfenissen in (niet) rechte lijn	IV 4 S-3; S-9

Best	IV 4 F-2

—F—		—O—	
familie		Sint-Oedenrode	IV 4 S-5; S-7; S-8; F-1 e.v.
van de Ven	IV 4 F-1	Erica, aan de	IV 4 F-6
Verhagen	IV 4 S-10; IV 7 2	Sluitappel, aan de	IV 4 F-7
familiebedrijf		Olland	IV 4 S-7
het Schijndelse	IV 4 S-1 e.v.	Ollandse Stok, de	IV 4 S-5; S-6
in Sint-Oedenrode	IV 4 F-1 e.v.	ontlastbrieven, uitgaande	IV 7 2
tweede in Sint-Oedenrode	IV 4 F-6	overzicht van	
150-jarig bestaan	IV 4 F-7	Aelberts kinderen	III 1
		de vierde generatie	IV 2
		de oudste generaties van	
		de Schijndelse tak	IV 4 H-2
—G—		—P—	
H. Geestmeesters	II 4 L-6	potstal	IV 4 F-2; F-6
Generaliteislanden	III 2		
echtrecht voor de	III 2		
—H—		—R—	
Heemschild	IV 4 F-1	reünie (23 april 1994)	IV 4 F-7; F-8
Hermalen	IV 4 S-6; S-9	roede	IV 4 S-5
's-Hertogenbosch	IV 4 S-10		
Frederik Hendriks belegering van	II 4 L-4; L-6		
St Jacob	II 4 D-1		
St Jan(skathedraal)	II 4 D-1		
poorter(schap) van	II 4 D-1		
—K—		—S—	
kaart(je) van		Schijndel	III 3 2 e.v.; IV 4 S-1 e.v.
de Middelrodense Onderstal	II 4 L-1; L-3	Baers, in den	IV 7 1
"van der Kallen"		Boschwegh/Boswech, op de	IV 7 1; 2
de eerste, die de Meerij verlaat	IV 7 2	plattegrond (1866)	IV 4 S-6
de eerste, die een onwettig kind krijgt	IV 1	Put Steege/Putsteeg	IV 4 S-3; S-5
de eerste, die een tweeling krijgt	IV 1	Schijndelse tak, de	IV 1; IV 4 alle blz.
de eerste ongehuwde vader	IV 1; IV 7 1	reünie van	IV 4 F-7; F-8
de eerste vermogende	IV 4 S-3	Successie, Memorie van	IV 4 S-3; S-9
de laatste "-." boer op		successiebelasting	IV 4 S-3;; S-10
het Schijndelse familiebedrijf	IV 4 S-10		
een van de oudste "-." bidprentjes	IV 4 S-8		
"-."s naar/uit Canada	IV 4 F-6; F-8		
Keur (, de)	IV 4 S-3; S-5; S-6; S-9		
—L—		—T—	
loopense	IV 4 S-5	Tachtigjarige Oorlog	II 4 O-1; L-4
Lutteleinde	IV 4 S-3 t/m S-6; S-9	testament, een	IV 4 S-3; S-7
		Twaalfjarig Bestand	II 4 O-1; L-4
		tweeling, een	IV 1
—M—		—V—	
Meerij	IV 4 S-2; IV 7 2	vererving in (niet) rechte lijn	IV 4 S-3; S-9
Memorie van Successie	IV 4 S-3; S-9	"Verhagen"	IV 7 2
Münster, vrede van	II 4 L-6		
		—Z—	
		zijtak, oudste	IV 1

